Poštnina plačana v gotovini. I. izdaja. Cena Din 1·—

DRŽAVNO TOŽILSTVO v LJUBLJANI
Došlo 22. II. 1931
kraj.

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1·—, lanskoletne 2·—; mesečna naročnina Din 20·—, za tujino 30·—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru. Uprava v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 44 Ljubljana, nedelja, dne 22. februarja 1931 Leto II.

Grof Bugalal, minister za gospodarstvo v novi španski vladi

Položaj na Španskem

Madrid, 21. februarja. AA. Republikanski in socijalistični voditelji, zaprti v prestolnici, so dejali, da njihova stranka ne bo kandidirala pri prihodnjih volitvah. Vlada jih bo skušala pregovoriti, naj prekličejo svoj sklep. Za posredovalca med vlado, socijalisti in republikanci je bil določen vojvoda Maura.

Pred ostavko romnske vlade

Bukarešta, 21. februarja. n. Snoči so se na stanovanju ministrskega predsednika Mironescuja sestali romunski ministri. Poljedelski minister Madgear je ob tej priliki izjavil, da bi bilo najbolje, da poda vlada ostavko. Slično stališče je zavzel tudi notranji minister Mihalake. Sklenili so, da pozovejo dr. Maniuja, naj se povrne v Romunijo in znova prevzame vodstvo stranke. Bivši državni tajnik Angelescu je odpotoval v Francijo, da to sporoči dr. Maniuju.

Fašistovske vabe Romuniji

Rim, 21. februarja. n. »Giornale d' Italia« poroča, da se bodo v Bukarešti te dni pričela pogajanja za sklenitev grško-romunske trgovinske pogodbe. Znani fašistovski agitator Coselschi je napisal članek in ga objavil v listu »Volonta d' Italia«. Pozval je Grčijo in Romunijo, da se sporazumeta. Romuniji je svetoval, da se pogodi tudi z Bolgarijo in da ji odstopi del Dobrudže. Sploh je Romnuiji očital, da je napravila veliko politično napako, ker se je priključila k Mali antanti. S tem si je zvezala roke in prišla v težek položaj. Danes je Romunija po mnenju Coselschija izolirana in bi bila zanjo edina rešitev ta, da se nasloni na Italijo in da se pogodi in pomiri z Bolgarijo.

Izgon madjarskih državljanov iz Romunije

Bukarešta, 21. februarja. n. Romunska vlada je sklenila, da do 15. marca izžene v Madjarsko vse artiste in artistinje, natakarje in muzikante, ki so madjarski državljani.

Prebivalstvo Romunije

Bukarešta, 21. februarja. n. Po podatkih o ljudskem štetju ima danes Romunija 17,820.000 prebivalcev. Od tega odpade na Transilvanijo 5·5 milijonov, na Bukovino 850.000, na Besarabijo 2,720.000, na staro kraljevino 8,750.000 duš.

Ureditev vprašanja bivših avstro-ogrskih dolgov

..**Pariz**, 21. februarja. AA. Zastopniki Jugoslavije, Rumunije, Poljske, Avstrije in Češkoslovaške so podpisali sporazum s francoskimi, belgijskim, britskimi in drugimi porterji bivših avstro-ogrskih dolgov v skupnem znesku 10 milijard kron. Vprašanje tega dolga je bilo rešeno na konferenci v Haagu. Po tej konferenci pa je bilo v rokah zasebnih porterjev še za 2 milijardi kron teh dolgov. Sedaj je bilo s tem sporazumom rešeno tudi to vprašanje. Romunija prevzame 700 milijonov kron, na Jugoslavijo pa odpade 44 milijonov papirnatih kron. Jugoslavija se je obvezala, da bo ta dolg poravnala do 5. januarja 1957, a za vsakih 100 kron bo plačala 4·51 švicarskih frankov.

Zahteve flamskih separatistov v Belgiji

Bruselj, 21. februarja. AA. Parlamentarna frakcija flamskih nacijonalistov je sklenila predložiti parlamentu načrt, ki naj izpremeni Belgijo v zvezno državo. Posamezne pokrajine naj imajo svoje uprave. V Eupen-Malmedyju naj bi bilo ljudsko glasovanje o tem, ali naj se ti kraji ponovno priključijo Nemčiji.

Novi sovjetski poslanik v Rimu

Moskva, 21. februarja. AA. Za poslanika sovjetske unije v Italiji je bil imenovan član zunanjega komisarijata Rosenberg.

Podrobnosti o atentatu na albanskega kralja

Atentatorja sta dva bivša albanska oficirja - Politično ozadje atentata - Številne preiskave in aretacije med albanskimi emigranti

Dunaj, 21. februarja. d. Z današnjim uradnim poročilom o včerajšnjem atentatu na kralja Ahmeda Zogua se objavlja: Kralj Ahmed Zogu je sinoči posetil predstavo državne opere in je vzel sedež v loži št. 2, prvo nadstropje. — V njegovem spremstvu so bili albanski dvorni minister Libahova, njegov adjutant major Llesh Topollai, albanski konzul Saracci, telesni zdravnik Basho in Albanec Mati. Malo minut po končani predstavi je kralj s svojim spremstvom zapustil poslopje opere pri izhodu v Operngasse. Tam je z Libahovom in s Topollajem stopil v avtomobil, ki je čakal pred vhodom. Drugi gg. so vstopili v drug avtomobil. V tem trenutku sta se v bližini avtomobila nenadoma pojavili dve osebi in oddali več strelov na kralja, ki je sedel v avtomobilu. Kralj ni bil zadet, pač pa sta dva strela zadela adjutanta Topollaja od zadaj v glavo. Topollaj je bil na mestu mrtev. Tudi dvorni minister je dobil strel in sicer v desno nogo pod kolenom. Njemu je rešilno društvo nudilo prvo pomoč in ga potem prepeljalo v sanatorij Löw. Policija je oba atentatorja takoj nato prijela in jih oddala ravnateljstvu zvezne policije. **Prvi od atentatorjev je albanski orožniški častnik Ndok Gjeloshi, ki se je rodil 15. septembra 1893 v Skadru in je tja pristojen. Je rimsko-katoliške vere in oženjen in že več let živi na Dunaju.** Sedaj stanuje s svojo soprogo v XVIII. okraju. **Drugi atentator je Aziz Cami. On je bil svoj čas albanski stotnik.** Rodil se je 21. januarja 1893 v Vilatu (v današnji Grčiji) in stanuje sedaj v III. okraju na Dunaju. Pri zaslišavanju na policijskem ravnateljstvu sta oba izjavila, da sta imela namen kralja usmrtiti, ker ga »smatrata za izdajalca nad albanskim narodom in krivega ruina dežele«. Gjeloshi je dejal, da je samo slučajno prišel mimo opere. Ko je tam zagledal kralja, je nanj ustrelil, ne da bi se bil preje s kom radi tega sporazumel. Temu nasproti pa izjavlja Cami, da se je skupaj z Gjeloshijem včeraj v bližnji operni kavarni dogovarjal o atentatu. Pri Camiju so našli samokres ruskega izvora. Vseh sedem patron, ki so bile v samokresu, je bilo izstreljenih. Pri Gjeloshiju so našli eno strelno pištolo, iz katere sta bila izstreljena dva strela. Gjeloshi je dalje izjavil, da obžaluje, da ni mogel izvršiti svoje namere, da bi kralja umoril. Kralj da je škodljivec svojega naroda. Gjeloshi in Cami sta bila od kralja obsojena na smrt. — Oba atentatorja obžalujeta, da sta zadela osebe, ki jih nista hotela zadeti.

Dunaj, 21. februarja. d. V stanovanju obeh aretiranih atentatorjev so še v teku noči izvršili hišno preiskavo. Policija je našla mnogo korespondence in jo zaplenila, vendar pa v njej ni bilo nič posebnega. Zvezna policija je hkrati povabila k sebi vse na Dunaju živeče albanske emigrante in pri nekaterih izvršila tudi hišno preiskavo. Albanske emigrantske skupine na Dunaju so razdeljene na tri politične stranke. Nekateri so »balkanofili«, drugi so »rusofili«, a tretji zopet »bolgarofili«. Čudno je, da atentatorja na albanskega kralja pripadata različnim skupinam. Gjeloshi je pri rusofilih, med tem ko je Cami pristaš Fan Nolija. Oba atentatorja, ki jih je policija že pri prejšnjih zaslišanjih večkrat posvarila, sta vedno ponosno poudarjala, da sta med vojno kot žandarmerijska častnika v Albaniji delovala za Avstrijo. V vsem so prijeli 12 albanskih emigrantov in jih zaprli v policijske zapore, kjer jih še zaslišujejo. Med njimi sta tudi voditelj emigrantske skupine Priština in njegova žena.

Kako se je izvršil atentat

Dunaj, 21. februarja. AA. Korbiro poroča: Glede snočnjega atentata na kralja Zoga se je naknadno ugotovilo to-le:

Ko je albanski kralj stopil v avtomobil, je bil prostor okoli njega popolnoma prazen. Takrat pa sta se nenadoma pojavila dva človeka, ki sta z dveh strani stopila proti avtomobilu, potegnila velike pištole in iz njih izpalila več strelov. Eden od njiju je bil že oddal dva strela, ko so priskočili stražniki, oba napadalca prijeli in jima izvili orožje iz rok. Minister dvora albanskega kralja Lbahova, ki je tudi sam, stoječ ob strani, dobil več strelov, je potegnil revolver in sprožil na atentatorje, ki pa jih ni zadel.

Dunaj, 21. februarja. AA. Korbiro poroča: Atentat na kralja Zoga je bil storjen v trenutku, ko je kralj že sedel v avtomobilu po odhodu iz opere ob 21·15 po končani predstavi. Da se je atentat izjalovil, je zasluga kraljevega adjutanta Ileza Popolaja, ki je takoj po prvem strelu skočil pred vratca avtomobila in s svojim telesom zavaroval kralja. Zadet od več strelov se je kraljev adjutant zgrudil mrtev na tla. Medtem pa je tudi minister dvora Ekem Libahova opazil atentatorje in videl, da je adjutant ranjen. Takoj je potegnil revolver in začel streljati na napadalce, pri čemer je bil tudi sam zadet. Ko je kralj videl, da je adjutant padel, je stopil iz avtomobila in vzdignil adjutanta s tal. Medtem pa so že stražniki prijeli atentatorje. Obstoji verzija, da so se atentatorji vrstili drug za drugim. Oddanih je bilo 12 do 15 strelov.

Dunaj, 21. februarja. AA. Korbiro poroča: Danes dopoldne je policija zaslišala ranjenega maršala dvora kralja Zoga, Libohova, ki se zdravi v sanatoriju Loew. Maršal dvora je podrobno opisal ves potek atentata in izjavil, da se je že nahajal v avtomobilu, ko je padel prvi strel. Slišal je štiri strele, in eden ga je zadel v nogo.

Policija je nadalje zaslišala atentatorje, ki pa niso ničesar novega izjavili. Domnevajo, da je v atentatu sodelovala še neka tretja oseba.

Dunaj, 21. februarja. AA. Albanska častnika, ki sta bila udeležena pri atentatu na albanskega kralja Ahmeda Zoga, sta po daljšem zaslišavanju priznala, da so zarotniki sklenili umoriti kralja v neki dunajski kavarni v četrtek zvečer. Častnika sta izjavila, da so hoteli umoriti Ahmeda Zoga, ker ga smatrajo za izdajalca albanskega naroda, katerega je izročil v eksploatacijo Italiji. Policija je preiskala danes popoldne stanovanja vseh Albancev, ki so na Dunaju in doslej aretirala 16 oseb.

Ponesrečena italijanska propaganda v Grčiji

Akcija, s katero naj bi se pri obnovi grške mornarice izpodrinila Anglija, se ni posrečila - Polemike med angleškim in fašistovskim tiskom

Rim, 21. februarja. n. Pred kratkim še so fašistovski listi ostro protestirali proti britanskim finančnikom in ladjedelnicam ter trdili, da z vsemi mogočimi sredstvi pobijajo in ovirajo razvoj italijanske trgovinske mornarice. Anglija se po njihovem mnenju na vse načine trudi, da bi na Sredozemskem morju onemogočila konkurenco italijanskega pomorstva. Zaradi tega so Angleži podprli razvoj grške in jugoslovanske mornarice.

V zvezi s tem je danes objavila »Tribuna« članek, s katerim odgovarja na pisanje »Daily Telegrapha«, ki je pred dnevi očital italijanski vladi, da stremi za tem, da bi preskrbela italijanske ladjedelnice z naročili iz Grčije in ostalega Levanta. V Atenah je zaradi tega italijanska vlada razvila živahno agitacijo, da bi Grčija naročila svoje nove tovorne in potniške parnike pri italijanskih ladjedelnicah. **Italijanske ladjedelnice so spričo tega stavile neverjetno nizke odškodnine. Italiji se sicer v Grčiji njena kampanja ni posrečila, a od Turčije in Rusije je dobila več naročil za gradnjo parnikov.** »Tribuna« se čudi, da se Angleži zaradi tega razburjajo, in trdi, da grade italijanske ladjedelnice prav tako solidne parnike kakor angleške.

Neka rimska poročevalska agencija je izdala poročilo, v katerem opozarja na akcijo britanske vlade, ki je posebno v Grčiji zelo močna. Grška vlada namerava v kratkem reorganizirati grško vojno mornarico in vojno letalstvo. Pri tem jo namerava podpirati britanska vlada. Grški mornariški minister Argiropulos bo te dni sklical grške pomorske strokovnjake na sestanek in bo na tem sestanku razvil grški pomorski program. Po tem programu je določeno, da se stare grške ladje čimprej eliminirajo in da se vojna mornarica obnovi z mo' rnimi lahkimi edinicami ter da se obenem organizira grško vojno letalstvo. V kratkem prispe v Grčijo tudi posebna britanska pomorska komisija, ki bo pomagala organizirati in reorganizirati grško mornarico in letalstvo. Šef te britanske komisije bo kapetan vojnega broda »Holland«, ki je v zadnjem času tudi šef admiralskega štaba II. britanske mornariške eskadre. Pomorski in letalski program grške republike bo, kot zatrjujejo, treba izvršiti v prihodnjih sedmih letih.

Nov poljski glas o velikih zagrebških dneh

Navdušenje je prekosilo vse nade — »Pečat, s katerim je potrjen začetek jugoslovanskega edinstva«

Lvov, 21. februarja. l. »Slovo Polske« prinaša članek svojega posebnega dopisnika iz Zagreba. V tem članku je med drugim rečeno: Bivam tu v Zagrebu po svečanih tednih »belega« Zagreba **po velikih spontanih manifestacijah Hrvatov za jugoslovansko edinstvo. Še sedaj se poznajo sledovi tega svečanega razpoloženja.** Prebivalstvo glavnega hrvatskega mesta je ohranilo v živem spominu velike dneve. Zagreb je imel zares resne razloge, da se je radoval. Njegov pomen in značaj so znali najvišji faktorji v državi pravilno oceniti. **Dva tedna je bival v Zagrebu kraljevski par in z viharnim entuzijazmom so ga sprejeli, tako da je navdušenje prekosilo vse nade.** Bila je v resnici srečna ideja, da sta kralj Aleksander in kraljica Marija posetila »beli« Zagreb. Kraljevo geslo je: »Kralj in narod ne rabita posredovalcev«. To geslo je silno odjeknilo v narodnih masah, ki so manifestirale za svojo vdanost za vladarja kot tudi svoje navdušenje za državno edinstvo, ki ga predstavlja jugoslovanska monarhija. Hrvatje so zelo ponosni na svoje tradicije, ker je iz njihove sredine vznikla ideja jugoslovanskega edinstva in ker so že od nekdaj želeli, da bi Zagreb postal druga jugoslovanska prestolnica. Kraljevski akt z dne 6. januarja 1926 je pripravil teren jugoslovanskemu edinstvu. Že veliko zborovanje hrvatskih kmetov je bila značilna manifestacija, ki je pričala o spremembah, ki so nastale na Hrvatskem. **Manifestacije za časa kraljevega bivanja v Zagrebu so trajale neprestano dva tedna.** Ti veliki tedni »belega« Zagreba in vse Hrvatske so udarili pečat zvezi med Hrvati in Srbi, s katerim je potrjen začetek jugoslovanskega edinstva.

Italijanska eskadra obišče nemške vode

Rim, 21. februarja. AA. Oddelek italijanske vojne mornarice bo poleti obiskal nemška pristanišča. Križarka »Amalfi« bo s tremi podmornicami odplula v vzhodno morje ter pristala v Kielu, Stetinu in Gdanskem.

Socijalna narodna politika

V proračunski debati čehoslovaškega parlamenta je imel dr. K. Kramař velik govor, v katerem se je dotaknil vseh važnejših gospodarskih vprašanj ter nato govoril tudi o socijalni politiki. Med drugim je dejal, da je dolžnost države, da vodi socijalno politiko. To resnico oznanja že 40 let in realisti (med kateremi je bil tudi Kramař, op. ured.) so bili tisti, ki so to misel zanesli v avstrijski parlament. Od nekdaj pa je tudi bila misel čeških narodnjakov, da mora biti Češkoslovaška na čelu vseh socijalno dobro urejenih držav in to je vsled nacijonalne misli, ki zahteva blagostanje za slehernega poedinca. **Zato treba voditi socijalno politiko, a ne kot razredno, temveč kot narodno politiko.**

Kakor češkoslovaška, tako je tudi jugoslovanska nacijonalna misel socijalna misel in zato so bili jugoslovanski nacijonalisti vedno tudi za socijalno politiko. A ne samo z besedo, temveč tudi z dejanjem so dokazali svoje socijalno čustvovanje. Komaj je nastala Jugoslavija, je bila takoj uzakonjena socijalna zaščita in delavsko zavarovanje se je izvedlo tako obsežno, da še danes velik del delodajalcev ni z njim zadovoljen. Vse te zakone pa je dala skupščina, v kateri so bili zastopniki razredno orientiranega delavstva v tako neznatni manjšini, da sploh niso mogli odločilno vplivati na sklepe skupščine. Sklepi skupščine so bili odvisni le od nacijonalističnih zastopnikov in zato so pri nas vse socijalne pridobitve njih zasluga. Prav tako je agrarna reforma zasluga nacijonalistov in izvedena bi bila v idealni obliki, da niso razni tuji interesi, pa tudi ob preobratu neizogibne napake, izvedbo agrarne reforme ovirale ter jo poslabšale. A tudi sicer se je v Jugoslaviji po zaslugi nacijonalistov vedno skrbelo za socijalno politiko in delavec ni bil pri nas nikdar brezpravna raja. Jasno pa je, da tudi pri naši splošni revščini ni mogel doseči onega socijalnega položaja, ko v bogati Ameriki. Zato pa tudi ni bil nikdar tako brezobzirno izkoriščan ko v Ameriki.

Kljub temu socijalnemu čustvovanju nacijonalistov pa so bili zastopniki delavske razredne politike vedno silno ogorčeni, če si je dovolil tudi nacijonalist zavzemati za delavske pravice. Ti zastopniki mednarodne razredne politike so smatrali, da se samo oni smejo zanimati za delavski položaj in da imajo v tem pogledu kar monopolno stališče. Tako daleč so zašli v svojem fanatizmu, da so zamerjali nacijonalistom socijalno čustvovanje in da so skoraj posili hoteli, da bi bili vsi nacijonalisti nasprotniki delavcev.

Zakaj to? so se spraševali nacijonalisti in ni čuda, če v tem neverjetnem dejstvu niso mogli najti idealnih motivov. Ni imel sicer jugoslovanski delavec bogzna kako velike politične moči, toda tolik jo je vendar imel, da je za nekatere poedince zadostovala. Poleg tega pa je imel jugoslovanski delavec vedno tudi mnogo smisla za svoje strokovne organizacije, za katere je bil vedno pripravljen žrtvovati tudi od svoje borne plače. In tudi v tem je nastalo za nekaj ljudi prostora. V tem pa je tudi vzrok vsega onega strahu, da bi si tudi nacijonalisti pridobili zaupanje delavstva in zato se je slikalo nacijonaliste vedno kot one grde ljudi, ki hočejo delavcu samo slabo. Če se je le kje na svetu slišalo o katerem nacijonalistu kakšno nesocijalno dejanj , takoj so ta greh naprtili jugoslovanskemu nacijonalistu, pa čeprav je bil ta še tako velik revež! Z vso doslednostjo se je tako postopalo in očitalo jugoslovanskemu nacijonalistu brezsrčnost in nesocijalnost in čeprav so ti klevetniki znali, da je ta nacijonalist pripravljen dati tudi svoje življenje za blagor celote, kateri pripada on prav tako ko razredno orientirani delavec.

Kakor pa nima in ne more imeti nihče monopola na nacijonalizem, tako tudi nihče ne more imeti monopola na socijalno čustvovanje. Ni socijalizem zato tu, da bi ga nekateri izkoriščali, temveč da pride tudi mali človek do blagostanja. Kdor je res in tudi v svojem srcu socijalno čuteč, ta bo vesel, čim več ljudi hoče delavcu pomagati, ta ne bo nikogar odbijal ali celo izključeval od socijalizma. Žalibog pa so zadnji dogodki zopet dokazali, da se nekateri zastopniki razrednega delavstva te svoje socijalne dolžnosti ne zavedajo in da bi najrajše zapluli zopet v vode, ki so bile pred 6. januarjem. Ni naša krivda, če moramo to konstatirati, naša krivda pa bi bila, če bi molčali na pojave, kakršni so se pokazali pri agitaciji za volitve v II. rudarsko skupino.

Pred podpisom trgovinske pogodbe s Čehoslovaško

Sporazum glede vseh vprašanj — Veliko zadovoljstvo v praških političnih krogih

Praga, 22. februarja. n. Trgovinska pogajanja med Češkoslovaško in Jugoslavijo so v glavnem zaključena. Včeraj je na seji ministrskega sveta češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš v svojem poročilu naglasil, **da je sporazum dosežen v vseh vprašanjih in da se sedaj urejajo le še podrobnosti.** Poljedelski minister Bradač je priredil snoči banket na čast jugoslovanske trgovinske delegacije. Šef jugoslovanske delegacije načelnik dr. Pilja je moral odpotovati v Pariz na agrarno konferenco.. Do njegovega povratka ga bo kot načelnika delegacije nadomestoval svetnik trgovinskega ministrstva dr. Lazarević. Sedaj sestavljajo tekst pogodbe in pregledujejo njene tehnične dele.

V Pragi vlada veliko zadovoljstvo, da je prišlo do končnega sporazuma v vseh vprašanjih glede nove trgovinske pogodbe s kraljevino Jugoslavijo. Vladni krogi z gotovostjo pričakujejo, da pride v kratkem v Prago jugoslovanski trgovinski minister dr. Demetrović, da podpiše pogodbo. Prav tako pričakujejo, da se še pred koncem tega meseca povrne v Prago šef jugoslovanske trgovinske delegacije načelnik dr. Pilja.

Nova rudniška katastrofa v Nemčiji

Osem in dvajset rudarjev mrtvih in deset težko ranjenih

Köln, 21. februarja. d. Davi ob pol 8 se je dogodila v rovu »Reserve« v Notbergu pri Eschweilerju,ki pripada eschweilerski premogokopni družbi, huda nesreča zaradi eksplozije treskavih plinov. Do popoldne so našteli 28 mrtvih, od katerih so jih 19 že spravili iz rova, med tem ko jih je 9 še v rovu. Poleg teh 28 mrtvih leži še 10 rudarjev v bolnici zaradi hudih poškodb in zaradi zastrupljenja. Pred vhodom v rov se zbirajo ves dan velike množice ljudi, ki jih goni tja skrb za njih svojce. Pri mrtvih in ranjenih so ugotovili mnogo zastrupljenj s plinom in opekline. Mrtveci so deloma tako izpačeni, da jih ni mogoče spoznati.

Reforma volilnega reda v Nemčiji

Povečanje števila volilnih okrajev - Državna lista se odpravi

Berlin, 21. februarja. AA. Nemški državni zbor je sprejel zakonski osnutek vlade, ki predvideva izpremembo dosedanjega volilnega reda za volitve v državni zbor. Po vladnem načrtu naj bi v bodoče prišel en poslanec šele na 75.000 volilcev, ne pa kakor dozdaj na 60.000. Zvišanje tega števila na 75.000 je predlagala Prusija. Da se sedanji volilni postopek poenostavi, so tudi dosedanjih 35 velikih volilnih okrožij zmanjšali in jih postavili 162. Načrt predvideva istotako ukinjenje državne liste, na kateri so doslej zbirali ostanke glasov. Za obračunavanje teh ostankov je predlagan nov modus.

Za državno blagajno bo novi volilni red pomenil znaten prihranek, ker odpadejo dosedanje uradne glasovnice. Na volilnih listah bodo poslej smela biti le tri imena, prej pa je bilo njih število neomejeno.

Prvi dan mednarodnih tekem v Bohinju

V tekmi na 18 km zmagal Nemecky Josef (ČSR) — Joško Janša (SK Ilirija) drugi

Boh. Bistrica, 21. februarja. V petek zvečer je začelo deževati in je lilo vso noč do 11. dopoldne. Izgledi za tekmovalce niso bili preveč rožnati. Med udeleženci tekme na 18 km je vladala precejšnja nervoznost. Vse vprek so se povpraševali, kako bodo »mazali«. Maža je že itak poglavitna, za tak teren pa še prav posebno. Tudi med gosti gledalci je vladal nekam čuden nemir. Poučeni lajiki so dobro vedli, da so Čehoslovaki poslali najmočnejšo ekipo in so ugibali, kakšne šanse imajo v primeri z njimi naši tekmovalci. Prav posebno je bil vsem na jeziku naš večkratni državni prvak **Joško Janša**, ki so ga smatrali za edinega resnega konkurenta Čehoslovakom. Za tem so imeli od naših tekmovalcev izglede na plasement **Bervar, Godec** in drugi. Potek proge smo že javili včeraj. Omeniti bi bilo, da je tekmovalce zelo oviral potok pri približno 12. km, kjer je marsikdo štrbunknil v vodo.

Start.

Ob 9. zjutraj je bil start izpred hotela »Pri Sv. Janezu«. Na startu je bilo zastopanih 14 klubov, med njimi 7 Čehov in več Avstrijcev iz Celovca in Gradca. Vsega je bilo prijavljenih 70 tekmovalcev, od teh pa je startalo le 45, ker so se ostali zbali dežja. Na cilj jih je prispelo 39. Kot prvi je startal **Lakota** Ciril (Dovje-Mojstrana) in za njim ostali. Burno so gledalci pozdravljali Janšo, ki je imel startno številko 33. Kmalu po startu se je že vrnil prvi tekmovalec, in sicer **Kraljevič**, ki je napačno mazal.

Cilj.

Že ob 10.30 se je zbralo na cilju in ob bližnji cerkvi sv. Janeza mnogo gledalcev, ki so napeto pričakovali prihoda prvih tekmovalcev. Okrog 10·45 se je prikazal izza gozdnega ovinka rdečebelo obrobljeni temnomodri dres. Bila je številka 12, katero je imel češki tekmovalec **Šimunek**. Med viharnimi pozdravi je vozil proti cilju. Kmalu za njim se je prikazal drugi Čeh **Kadavy** s startno številko 20, nato **Fišerer** (ČSR) s številko 22 in **Snonek** (ČSR) s štev. 23. V kratki razdalji sta jim sledila in zavila okrog cestnega ovinka še dva vozača **König** (Akademischer Skyklub Graz) s štev. 6 in Joško **Janša** (SK Ilirija) s štev. 33. Poslednji je vozil v neverjetnem tempu. Takoj so vsi napravili kratek račun: pogled na uro in že so vsi vedeli, da je izmed vseh dosegel najboljši čas. Veliko razburjenje se je polastilo gledalcev. Ugibali so, kateri izmed Čehov ima še možnost, da ga prehiti z boljšim časom. Za Janšo so prispeli še **Feistauer** Jaroslav (ČSR) in **Buttonsen** (Norveška), ki je imel štev. 3. Da je prišel Norvežan tako pozno na cilj, je kriva smola, da si je takoj ob začetku zlomil palico in je 6 km vozil z eno samo. Nato mu je drugo palico posodil neki tekmovalec, ki je odstopil. Takoj nato se je pojavila izza gozda štev. 61. Izkazalo se je, da je bil to Čehoslovak Nemecky Josef. Jasno je bilo, da je prišel edino ta v poštev za mesto pred Janšo in res je to končni rezultat potrdil. Nemecky je med vožnjo padel v usodni potok, katerega smo že omenili, in bil bi skoraj utonil, toda pokazal je veliko bladnokrvnost utrjenega tekmovalca in je bil kmalu spet na nogah. Ob koncu bi bilo še omeniti, da so Čehoslovaki pokazali najboljši stil in da so se izkazali kot stari rutinirani smučarji.

Plassement tekmovalcev

1. **Nemecky Josef** (ČSR), startna štev. 61, v času 1:39:33.
2. **Janša** Joško (SK Ilirija), st. štev. 33 — 1:40:11.
3. **Šimunek** Franto (ČSR), st. štev. 12 — 1:40:36.
4. **Feistauer Jaroslav** (ČSR), st. štev. 31 — 1:43:46.
5. **Feistauer Josef** (ČSR), st. štev. 42 — 1:44:20.
6. **Kadavy** Bohuslav (ČSR), st. štev. 20 — 1:45:02.
7. **Fischerer Josef** (ČSR), st. štev. 22 — 1:45:11.
8. **Slonek** Bohuslav (ČSR), st. štev. 23 — 1:46:43.
9. **Bervar** Stane (Smučarski klub Ljubljana), st. štev. 38 — 1:49:53.
10. **Jakopič Albin (Dovje-Mojstrana)** st. štev. 37 — 1:52:34.
11. **Godec Tomaž (Smučarski klub** Bohinj), st. štev. 63 — 1:53:35.
12. **König Friedrich (Austria ASK Graz)**, st. štev. 6 — 1:53:41.

Janša Joško je dokazal, da predstavlja v Jugoslaviji poseben razred, da je kos tudi najboljšim srednjeevropskim smučarjem. Njegovo 2. mesto v tako ostri prvorazredni konkurenci je nad vse častno, saj ga loči od prvo-plasiranega le 38 sekund.

Izjava našemu poročevalcu.

Po tekmi je vaš poročevalec obiskal češkoslovaške tekmovalce v njihovi sobi, ki so mu dali naslednje izjave: Proga je bila idealna, prav tako markacija. Zelo so zadovoljni. Najstarejši češkoslovaški tekmovalec Feistauer Josef je star 39 let, tekmuje že 20 let, in je izjavil, da še nikoli ni vozil na tako lepi progi. Škoda je le, da je deževalo. Češkoslovaški potni maršal in voditelj češkoslovaške ekipe prof. Jaromilek je izjavil, da je Janša popolnoma zaslužil drugo mesto.

Za kombinacijo (tekma na 18 km in skoki) je bil plassement ta-le: 1. Nemecky Josef 360 točk, 2. Janša Joško 355·50, 3. Šimunek 346·50, 4. Feistauer Jaroslav 333, 5. Feistauer Josef 328·50, 6. Kadavy 324, 7. Jakopič Albin 276·75. Slede še Černe, Žemva, Gottormsen (234) in drugi. Zvečer ob 20. uri so priredili na čast gostom banket, ki je potekel ob zvokih godbe Sokola I. zelo živahno. Za nedeljo napovedujejo lepo vreme. Tega dne se bodo pričeli ob 9·30 skoki za tekmovalce, ki tekmujejo v kombiniranem tekmovanju (18 km in skoki), popoldne ob 14. pa se prične skakalna tekma za poedince.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 21. februarja. d. Večerna vremenska napoved za jutri: Precej oblačno, najbrže tudi padavine, južno vreme, tmeperatura nad ničlo.

Razširjajte Jugoslovana!

Priprave za svetovno razorožitveno konferenco

Ženeva, 21.. februarja. AA. Tajništvo Društva narodov je razposlalo vsem vladam cirkularje, kjer sporoča, da je Svet Društva narodov na zadnjem zasedanju sklenil podvzeti potrebne tehnične ukrepe za sestanek svetovne razorožitvene konference. Tajništvo Društva narodov obvešča v cirkularju vse vlade o svojih tozadevnih ukrepih. V drugem cirkularju sporoča tajništvo Društva narodov, da se je formiral pododbor za vprašanja letalske poštne službe in da se bo ta odbor sestal spomladi. V cirkularjih poziva tajništvo Društva narodov vlade, da do 22. aprila odgovorijo na vprašanja cirkularjev.

Eksplozija v palači prekega sodišča v Bukarešti

Bukarešta, 21. februarja. AA. Rador poroča: V zvezi z zasedanjem prekega soda proti atentatorjem z dne 10. decembra pr. l., je prišlo do eksplozije v hiši, kjer preki sod zaseda. V dvorani, kjer je nastala eksplozija, so dobili nekega hudo ranjenega poročnika. Bomba je bila skrita v peči. Seveda je v hiši prišlo do panike. Vsa okna so se razbila. Obstoji sum, da se je atentator nahajal med pričami, ki jih je povabil preiskovalni sodnik. Zaradi eksplozije so aretirali več oseb, med njimi tri vojake in neko damo iz boljših krogov.

Bukarešta, 21. februarja. n. Včeraj se je pričela glavna razprava proti teroristom v Galacu. Pred pričetkom razprave je eksplodirala v sobi enega izmed sodnikov bomba. V sodišču je nastala velika panika. Sodnik-poročevalec je bil težko ranjen. Bomba je bila ruskega izvora.

Redukcija uradništva na Madjarskem

Budimpešta, 21. februarja. AA. Kakor znano, je z zakonom določena redukcija uradništva, ki naj se izvede v 6 letih. Na podlagi tega zakona je vlada izdala uredbo, s katero se določa število potrebnega uradništva v posameznih resorih.

Tako bodo reducirani trije državni tajniki, trije državni podtajniki, 27 ministrskih svetnikov, 67 svetnikov oddelkov v različnih ministrstvih. Redukcija na teh mestih bo znašala 18·7 odstotkov, drugače pa bo redukcija uradništva povprečno 10-odstotna. Zmanjšalo se bo tudi do neke meje število nameščencev v državnih podjetjih. Tako se zniža uradništvo pri železnici za 6 odstotkov, pri pošti za 3 in pol odstotka. Samo v prosvetnem ministrstvu ne bo redukcij, narobe, tam se bo osobje celo zvišalo za 1·3 odstotka.

Nemško - jugoslovansko društvo v Beogradu

..**Beograd**, 21. februarja. I. Snoči je bil na univerzi ustanovni občni zbor Nemško-jugoslovanskega društva. Občnega zbora so se udeležili zastopnik univerze in vse beograjske javnosti. V upravo društva je vstopilo 20 priznanih avtoritet pod vodstvom znanega univerzitetnega profesorja Stanoje Stanojevića. Po volitvah je bila izčrpna debata o pravilih društva. Naloga društva je, da dela za kulturno in gospodarsko zbližanje med nemško in našo državo.

Pripravljanje novega trgovskega zakonika

Beograd, 21. februarja. AA. Komisija, ki dela na novem trgovskem zakoniku v ministrstvu pravde, je imela seje od 15. do 30. januarja do 30. januarja in od 4. do 7. februarja. Komisija je končala drugi del načrta trgovskega zakonika, ki vsebuje javna trgovska, komanditna in tajna društva. Projekt bo te dni skupno z razlago in vprašalnimi polami enako kakor načrt prvega dela zakonika razposlan vsem višjim sodiščem in gospodarskim organizacijam, da izrazijo o njem svoje mnenje in eventualne opombe. V toku meseca aprila bo razpravljala komisija o vprašanjih akcijskih družb in družb z omejeno zavezo.

Nov zakon o čebelarstvu

..**Beograd**, 21. februarja. AA. V ministrstvu za kmetijstvo se pripravlja nov zakon o čebelarstvu. Pri izdelovanju tega zakona sodelujejo razen strokovnjakov kmetij. ministrstva tudi zastopniki jugoslovanske zveze čebelarjev, ki jim je mnogo do tega, da bi bil ta zakon čimprej sestavljen, po možnosti vsaj pred kongresom čebelarjev, ki bo še letos v Beogradu.

Za dosego carinskih olajšav

..**Beograd**, 21. februarja. AA. Olajšave iz točke 6. oddelka 15. zakonskega načrta o splošnih carinskih tarifah.

Vsa podjetja, ki žele izrabiti te olajšave, naj se obrnejo na ministrstvo za trgovino in industrijo s prošnjo, v kateri naj navedejo:

1. tehnični opis podjetij ter kapaciteto in število delavcev.
2. popis del, ki se vrše v teh podjetjih, in blago, ki se tam izdeluje.
3. popis materijala, potrebnega za dela pod točko 2. za katero bi hoteli podjetniki izrabiti olajšave.

Količine morajo biti navedene tako, kakor so zabeležene v carinski tarifi za to blago.

Novi tovorni listi

Beograd, 21. februarja. AA. Na podlagi člena 30 zakona o taksah in na predlog uprave državnih monopolov bo dalo minstrstvo financ 1. marca t. l. v promet nove železniške tovorne liste za počasno in brzovozno blago v prometu z inozemstvom. Sedanji listi ostanejo v obtoku, dokler ne poidejo.

Velika železniška nesreča v Grčiji

Atene, 21. februarja AA. Iz Kalamata v južni Grčiji poročajo: Na tukajšnji postaji je trčil ekspres v lokomotivo. Dve osebi sta mrtvi, 15 pa ranjenih, med njimi več hudo.

Atene, 21. februarja. AA. Pri železniški nesreči med železniškima postajama Kalamate in Tripoli na Peloponezu je bilo ranjeno **15 oseb**. Dve osebi sta se smrtno ponesrečili.

Kaj treba storiti za napredek tujskega prometa

(Iz govora direktorja Higijenskega zavoda g. dr. I. Pirca na tujskoprometni konferenci dne 19. februarja.)

Najprej je govornik govoril o delu, kako se izvrši asanacija kraja, nato pa je prešel na tujski promet sam in dejal:

Tujski promet je zlati rudnik za vsako deželo, ki zna tujski promet gojiti. Ne zadoščajo za razvoj tujskega prometa naravne krasote pokrajine, ali zgodovinski spomeniki in posebna ugodna podnebja, ker to so le notranji pogoji tujskega prometa. Ta pa ima tudi še druge — zunanje — pogoje in sicer: udobnost potovanja in bivanja, razvedrila, zmernost v cenah, varnost za ohranitev zdravja in življenja in še druge. Ti drugi pogoji niso nič manj važni kot prvi, temveč dostikrat celo odločilnejši. Pri povprečnem današnjem izletniku, letoviščarju, tujcu odločujejo zunanji zgoraj našteti momenti, on hoče higijeno, čistočo, zmerne cene, razvedril itd., na kratko vsega onega, kar morajo tujsko prometni kraji nuditi in prispevati **iz sebe**, ne glede na to, kar jim je dal Bog.

Higijena kraja prvi pogoj.

Večina današnjega tujskega prometa tvorijo domači izletniki in letoviščarji, tujci in domačini, manjši del pa potovalci tujci in domačini ter božjepotniki domačini. Gonilna sila današnjega v toliki meri povečanega tujskega prometa je: **Klic ven v naravo,** in v vsakem letnem času! Želja po solncu, vodi, po okrepitvi telesa, želja po umirjenju preobloženosti živcev, po odpočitku in po pridobitvi nove energije za novo delo, to so v pretežni večini gonilni činitelji tujskega prometa.

Tujski promet rezultira torej iz bistva novodobne miselnosti, ki ima svoje korenine v težnji po samoohranitvi, želji po zdravem življenju, urejenem po naukih higijene.

Osnovne zahteve higijene.

V kraju naj ne bo **nalezljivih bolezni,** zlasti ne črevesnih nalezljivih bolezni (griža, tifus), otroških **nalezljivih bolezni** in jetike. Za slučaj, da se posamezen slučaj vendarle pojavi, je treba, da se ga hitro iz kraja **odstrani** in uvede vse druge varnostne ukrepe. V preventivne svrhe črevesnih nalezljivih bolezni naj ima kraj **vodovod z zdravo pitno vodo v zadostni množini** in speljano v hiše ter kanalizacijo, ki naj bo izpeljana v reko za dotičnem krajem. Ako so v kraju gospodarska poslopja z živino, morajo biti tudi dvorišča in **hlevi** kanalizirani, **gnojišča z gnojnimi jamami** betonirana in pokrita ter v primerni razdalji od stanovanjskih hiš. V vsakem tujsko prometnem kraju je tudi potrebno eno ali **več javnih stranišč.** Javna stranišča se dajo prav dobro kombinirati s trafiko ali prodajo ženskih ročnih del, da ne predstavljajo prevelikega bremena za občino.

V obrambo proti črevesnim nalezljivim boleznim je posvetiti posebno pozornost uničevanju mrčesa, zlasti **muh.** Muha je velika nevarnost za zdravje prebivalstva, ker je nevarna prenašalka nalezljivih bolezenskih kali. **Muhe je treba z vso odločnostjo iztrebiti iz naših letovišč.** Omeniti je še en moment, ki pospešuje lahko prenašanje črevesnih nalezljivih bolezni, t. j. **okuževanje živil po bacilonosecih.** Zato mora biti v tujsko-prometnem kraju vpeljana **občinska kontrola živil,** prevsem glede snage pri izdelovanju in razpečavanju živil. Prodajalnice živil naj bodo urejene po higijenskih predpisih, vedno snažne in če le mogoče nameščene v poslopju. Stojnice naj se odpravijo. Prepove naj se otipavanje živil in naroči naj se pokrivanje živil proti prahu in mrčesu.

Znano je, da tudi nastopanje **otroških nalezljivih bolezni** zlasti škrlatinke **in davice,** močno vpliva na dotok **tujih gostov,** ki imajo družino. Proti škrlatinki in davici razpolaga danes medicinska veda z učinkujočimi sredstvi, to je s preventivnim cepljenjem ali imunizacijo, ki ga vrši Higijenski zavod v Ljubljani. **Cepiti vse otroke onih letnikov, ki so za te bolezni dovzetni, pomeni onemogočiti pojav teh bolezni.** Za dokaz teh izvajanj lahko navedem že več tujsko-prometnih krajev po naši Gorenjski, kjer so vsi otroci cepljeni proti škrlatinki in je s **tem škrlatinka iz onih krajev izginila,** čeprav se je prej tam vedno pojavljala, tako n. pr. v občinah Jesenice, Lesce, Bled, Kranjska Gora, Radovljica, Predtrg, Lancovo itd. Pač pa je letošnjo jesen in zimo nastopala ta bolezen v Gorjah, kjer se cepljenje še ni izvršilo. Ni se pa od tam zanesla na Bled, kjer so vsi otroci cepljeni. Dolžnost oblasti je torej, da izvedejo cepljenje proti škrlatinki še po vseh ostalih tujsko-prometnih krajih.

Glede **jetike** je stvar dosti enostavnejša, kajti to je bolezen, o kateri je ljudstvo najbolj poučeno. Veliko nevarnost za letovišča predstavljajo jetični bolniki z odprto tuberkulozo, ki tam iščejo klimatičnega zdravljenja. Z zakonom bi bilo potrebno zdravnikom prepovedati nasvetovati bolnikom in jih pošiljati v letoviščne kraje. Bolnikom z odprto tuberkulozo bi se smelo zabraniti bivanje v tujsko-prometnih krajih. Prepovedana bi tudi morala biti zgradba zdravilišč za jetične v tujsko-prometnih krajih. Strogo naj bi se izvajal predpis zakona, da morajo biti zdravniško preiskani vsi uslužbenci v obratih, kjer se predelujejo in prodajajo živila, vsi delavci v brivnicah, in rodbine, ki sprejemajo druge na stanovanje.

O ostalih javno zdravstvenih zahtev v tujsko prometnih krajih sili vprašanje

oskrbovanje cest

v ospredje. Regulacija cest, ureditev cestnih jarkov in hodnikov za pešce ne zahtevajo posebnih pojasnil. Posebne pazljivosti zahteva **čiščenje cest.** Ulice se smejo pometati le ob zgodnjem jutranjem času, neobhodno pa je potrebno, da se vsaj dvakrat na dan škrope, zato mora imeti vsak tujsko-prometni kraj svoj škropilni voz.

Primerno je, če skrbi tujsko-prometni kraj tudi **za nasade z igrišči za otroke.**

Javno letno kopališče

je nadaljna zahteva letoviščarjev. Tu so nekateri tujsko-prometni kraji tudi uvideli in si zgradili moderna kopališča, ki se dajo pozimi uporabljati tudi za drsališča. Kopališče naj ima vedno brezhibno vodo in zadostno število stranišč. Z analizami stoječe kopalne vode nekega našega večjega sezonskega kopališča, ki nima pisoarjev, sem ugotovil, da se kopalna voda v veliki meri onesnažuje.

Ker so se v zadnjem času začele razvijati tudi zimske sezone, je potrebno, da začno misliti tujsko-prometni kraji, ki imajo odgovarjajočo zimo tudi na

zimskosportne naprave,

na umetna drsališča, sankališča, ureditev smuških vežbališč in skakalnice.

Razven odprtih letnih kopališč potrebuje tujsko-prometni kraj tudi zaprta **čistilna kopališča** s toplo vodo. Daleč smo sicer od uresničitve te zahteve, vendar jo bo treba forsirati.

Hoteli in gostilne.

Življenje v tujsko-prometnem kraju se v pretežni večini odigrava okoli **hotelov, gostilen, penzionov.** Baš od tega, kar se mu v teh lokalih nudi, zavisi v veliki meri njegovo mnenje in od stanovanja in hrane je dostikrat odvisno, če se bo prihodnje leto vrnil in bivanje tam tudi drugim priporočil. Objekti tujsko-prometnega kraja določeni za stanovanje za tujce so važen predmet naše razprave. Lega teh zgradb naj bo kolikor mogoče ugodna in idealna. Poslopja naj bodo zavarovana pred velikim cestnim prometom. Zelo primeren je nasad ali vrt okoli poslopja.

Poslopje naj bo suho, če mogoče podkleteno in tla pritličja nekoliko višja od zunanje okolice. Sobe za tujce naj bodo oddeljene od ostalih prostorov in obrnjene k solčnim stranem. Ako so pod tujskimi sobami gostilniški prostori, naj bo stopnišče s posebnimi vrati zaprto. Vse tujske sobe naj bodo kurljive, dobro osvetljene in preprosto opremljene brez kakršnekoli navlake. V vsakem nadstropju naj bo stranišče s prostorom, ki se da zračiti. Pleskanje sob in ostalih prostorov naj se redno obavlja. Pazi naj se tudi na pojav mrčesa (bolh, stenic) v spalnicah. Stenice danes uspešno odpravljamo s ciklonom B. Za izvršitev ciklonizacije se je ob potrebi obračati na sresko kolono za desinfekcijo. Tujske sobe naj imajo tudi zastore za zasenčenje, zavese pred okni so pa nepotrebne. Večji obrati naj imajo tudi eno ali več kopalnih kadi.

Kuhinja mora biti dovolj prostorna in svetla in vedno snažno pleskana, tudi z oljnato barvo. Poleg kuhinje naj bo svetla, prostorna jedilna shramba, v kateri so vsa živila pokrita ali zaprta. Pipa s pitno vodo v kuhinji spada k primitivnim zahtevam higijene. Stene v kuhinji naj bodo prazne in naj se ne razstavlja nanje posoda, ki spada v omare. Poziti je na to, da se muham zabrani pristop v kuhinjo, okno naj bo zamreženo z gosto mrežo, pogosto je menjati tudi muholovke.

V pomanjkanju jedilne shrambe se marsikje spravljajo **živila v kleti.** V tem slučaju mora biti klet svetla in suha, mora imeti betonski vlak ali lesena tla in mora biti zavarovana proti golazni in mrčesu.

Tudi **gostilniške sobe in obednice** morajo biti večkrat sveže slikane, stene in pohištvo čedno pleskano, tla vedno umita. V obednici naj se istotako pazi na odstranjenje muh in na primerno zračenje. Priporoča se na hodniku, kjer je obednica ali v obednici sami, namestiti umivalno školjko s tekočo vodo, da si gostje lahko umijejo roke predno se vsedejo k jedi. Mize naj se vedno prijemlje le s servijetami. Gostu prti. Ob poletju se priporoča obednice prenesti v odprte verande ali na vrt, kjer ni tolikšne sopare in hrana bolj tekne.

Hrana.

Hrana naj bo tečna, dobro pripravljena in okusno servirana. Gost bo izgubil apetit na še tako izborno juho, če bo videl na krožniku serviran tudi palec natakarice. Zato naj se za serviranje vedno uporabljajo lesene ali pločevinaste servirne plošče, posoda in orodje pa naj se vedno prijemlje le s servijetmi. Gostu naj se servijet iz blaga ne daje, mnogo bolj se priporočajo dovolj veliki papirnati prtički, ki se jih lahko po uporabi sežge.

Postrežba naj bo točna, urna, obzirna in uljudna, vedno pa brezpogojno snažna. Vse osebje naj bo snažno oblečeno in obuto, počesano in umito. Najprimernejša je enostavna svetla platnena obleka z belim predpasnikom in čepico. Okopano telo, čiste roke in ostriženi nohti, očiščeni zobje in izplahnjena usta je najmanj, kar se mora od vsakega od njih zahtevati. Osebje, zaposleno v kuhinji, mora brezpogojno imeti vse lase pokrite in ne sme se videti kodrov izpod čepice.

Ta dosedaj v kratkih obrisih popisana ureditev tujsko-prometnih krajev je pri nas malokje dosežena, čeprav je brez dvoma izpeljiva, kakor nam pričajo razmere v drugih tujsko-prometnih krajih. Regulacija ni izvršena, ceste niso urejene, javno zdravstvenih naprav ni, boleznim se posveča premalo pozornosti, hoteli, gostilne in prenočišča so neki provizorij, zasilno urejen in glede snage v njih bi se tudi dalo marsikaj povedati, zlasti o rojih muh po kuhinjah in obednicah. Tudi kuharska umetnost se močno podcenjuje, čeprav smo glede kuhinjskih šol Slovenci dobro preskrbljeni. **Ne glede na kakovost hrane pa se splošno drže naši turistični kraji cen, ki jih vodita Krapež in Rist v Ljubljani, ki pa znata za svoje cene gostu tudi res kaj dobrega nuditi.** Slovenci smo potrpežljivi in skromni, premožnejši inozemski tujci se s svojo valuto drže le treh hotelov na Bledu, Srbi in Hrvati, ki številno k nam prihajajo, pa so od krasot tako navdušeni, da mislijo, da morajo za te krasote plačati tudi pri skromnem stanovanju in še skromnejše pripravljeni hrani. Tako gre vse v najlepšem redu.

Za asanacijo tujsko-prometnih krajev je predvsem potrebno sestaviti **delovni program.**

Da ne ostane samo pri lepih besedah, ampak da se začne kar z dejanji, predlagam, **da se osnuje v okrilju tujsko-prometnega sveta Dravske banovine higijenska komisija, ki naj najprej izdela svoj lastni poslovnik, nato sestavi delovni program v smislu povedanih direktiv in pristopi k izvrševanju asanacije tujsko-prometnih krajev ter h kontroli zdravstvenega stanja teh krajev.**

Litijsko pismo

Že dokaj časa je glasbeno življenje pri nas zamiralo. Vsi poiskusi posameznikov, da bi dvignilo iz mrtvila vsaj pevski zbor, so ostali osamljeni. Odkar pa je prevzel dirigentstvo pri pevskem društvu »Lipa« učitelj g. M. Pertot, se pevska družina stalno povečuje in tudi pevsko dobro napreduje. Zboru manjka samo še nekaj visokih in zvenečih tenorjev. Nad 50 pevcev in pevk redno poseča pevske vaje. Kakor doznavamo, bo društvo kmalu tudi že javno nastopilo.

Z vokalno glasbo bomo sedaj že preskrbljeni, pogrešamo pa še vedno instrumentalne. Sicer imamo v Sokolskem domu montiran megafon, ki nadomestuje godbo pri prireditvah, vendar pa je to le nadomestilo, ki nikdar ne doseže resničnega glasbenega efekta. Da bo tudi v tem pogledu ustreženo naši publiki, ustanavlja pevsko društvo »Lipa« godbo »jazz band«, ki bo že v najkrajšem času pričela z rednimi vajami.

V soboto 28. t. m. bo sklep knjigovodskega tečaja v Litiji. Obiskovalci tečaja bodo priredili ob tej priliki v soboto zvečer skupno večerjo pri gostilničarju J. Borišku. Ta dan bo voditelj tečaja g. prof. Krajnc iz Ljubljane razdelil vsem obiskovalcem ob navzočnosti zastopnika banske uprave tudi izpričevala. Obrtništvo je banski upravi, ki je priredila za nje tako koristen tečaj, zelo hvaležno.

Danes popoldne pa vsi v Sokolski dom v Šmartnem, kjer priredi sokolska deca ob 15. uri igro s petjem »Sirota Jerica«.

Morilec Lakner pri ljubici v Šmarju

Oropani denar je skril pri starših

Razgovor našega dopisnika iz Šmarja z ljubico in njenim očetom
Poročilo ljubljanske policijske uprave

Preiskava zoper roparskega morilca Laknerja Ivana pri upravi policije v Ljubljani se bliža zaključku ter bo Lakner kmalu izročen deželnemu sodišču.

Ugrabljen denar je skril doma

Zadeva glede denarja, katerega naj bi bil Lakner skril pod Čevljarskim mostom v Ljubljani, je pojasnjena, ker je Lakner pri naknadnem zaslišanju izpremenil svojo prvotno navedbo, ter pojasnil, kje ima ostali denar umorjenega župnika Kušerja. **Ta denar je bil nato zaplenjen pri njegovih starših v Studencu pri Sevnici.**

Po zločinu odšel k ljubici v Šmarje

Lakner se je v Ljubljani v soboto, to je na dan po umoru v Ljubljani zadrževal samo dopoldne, nato pa se je odpeljal z avtobusom k svoji ljubici v Šmarje, kjer je prenočil. V nedeljo sta se oba zjutraj vrnila v Ljubljano, nakupila zlatnino ter šla k fotografu, nakar sta se že opoldne odpeljala nazaj v Šmarje, kjer je Lakner ostal do ponedeljka.

Morilec ni bil v ljublj. gledališču

V nedeljo zvečer je pa v družbi ljubice in njenih domačih posetil dramsko predstavo v Prosvetnem domu v Šmarju in ne v Ljubljani kot se je raznesla govorica v Ljubljani. Lakner si je tudi kupil klobuk ter nosil temen klobuk, da bi ga čepica z živo barvo ne izdala.

Pozdrav s stražnikom pred glavno pošto in razne druge vesti, ki so bile objavljene po časopisih, ne odgovarjajo dejstvu. — Ljubljana, 21. februarja 1931. — Upravnik policije: Guštin.

Lakner tudi zagonetni šmarski požigalec

Šmarje, 21. februarja.

Morilec Lakner je bil v Šmarju do ponedeljka. Kakor je znano, je takoj po umoru odšel v Ljubljano, kjer si je kupil novo obleko. Okoli poldneva se je odpeljal s Pečnikovim avtomobilom v Grosuplje. Vstopil je pri Češnovarju v Ljubljani v avtobus. Izstopil je pa nekoliko naprej od Šmarja na Sapu in se napotil k **Javorniku,** ki je grobokop in opravlja tudi druga dela ter tako preživlja svojo številno družino. Na Sapu ima v najemu hišico. **Javornikova hči Frančiška je bila namreč Laknerjeva ljubica.** Stara je 17 let.

Kaj je Lakner delal od sobote na nedeljo na Sapu, ni točno znano. V nedeljo sta se pa Lakner in njegova ljubica odpeljala z osebnim vlakom v Ljubljano. V Ljubljani je Lakner kupil Frančiški zlat prstan za 300 Din in uro za 400 Din v neki trgovini z urami okoli glavne pošte; tako je namreč dekle samo zatrjevalo. Okrepčala sta se tudi v neki ljubljanski gostilni, katere ime pa dekle ni vedelo povedati.

V nedeljo popoldne sta se odpeljala s Pečnikovim avtobusom v Šmarje. Ko se je popoldne v Šmarjm v Prosvetnem domu vršila predstava »Tata na konju« in so bile na sporedu še razne pevske točke, so prišli tja tudi Lakner, Javornikova hči in Javornik sam. Lakner je kupil pri blagajni listke prve vrste. **Ljudem se je kaj čudno zdelo, da sedijo ti, ki so jih doslej po vsej okolici poznali kot reveže, na najdražjih sedežih.** Po predstavi so odšli na Sap v gostilno pri Hribarju, kjer so jedli in pili, plačevala pa je Frančiška, a denar ji je baje Lakner dajal pod mizo. Nato so odšli domov, kjer je Lakner skrivaj dal svoji zaročenki 700 Din materi pa 250 Din. Očetu je tudi povedal, da se bosta v kratkem poročila in odšla proti jugu. Naslednji dan se je zjutraj odpravil s prvim vlakom v Ljubljano in skoraj gotovo nadaljeval pot na Dolenjsko v domači kraj, kjer so ga orožniki nato prijeli. Kakor je oče vašemu dopisniku zatrdil, je Lakner poznal njegovo hčer približno mesec dni, bržkone pa sta se morala poznati že delj časa, kajti ljudje govore, da so njega že prej večkrati videli v Šmarju in okolici.

Ko je bil zadnji požar na Razdrtem pri Pircu, je prenočeval Lakner s svojima dvema tovarišema Lampretom in Fertičem, kateremu so dejali, da so prišli z Dolenjskega. Najbrže so takrat prišli iz Metlike, kjer se je izvršil 3. t. m. vlom pri Pečariču, kateremu je zmanjkalo 24.000 Din. Ljudje so mnenja, da so bržkone tudi ti trije v zvezi s tatvinami in požigi, ki so si zadnje dni sledili drug za drugim v Šmarju in okolici.

Včeraj je prišel v Šmarje policijski agent in je Francko odpeljal na Škofljico in od tam v Ljubljano, kjer so jo zaslišali. Francka pa je šla preteklo sredo v Ljubljano in si za onih 700 Din kupila plašč, čevlje, dežnik, nogavice in robce ter šal.

Žena šla prostovoljno v smrt

Okoli 30letna se je obesila na podstrešju

Razgor pri Poljčanah, 20. februarja.

Razgorje leži v sosednji laporski fari. Tamkaj sta se naselila tudi zakonska A. Oba sta se kmalu po poroki začela prepirati in ni bilo redko, da sta se tudi dejanski spoprijela. Vzrok je bil najčešče pijača, posebno ona se ga je baje kaj rada napila. Pravijo, da je pila, kadila, čikala ... da celo »šnofala«, kakor kak moški in še bolj.

Pa se je pred dnevi med njima zopet vnel prepirček. Ona je odšla za tem na podstrešje, kot po opravkih, on pa je pripravljal rez za živino. Med tem časom, ko je mož pokladal živini, se je žena obesila s precej dolgo vrvjo na podstrešju na tramu. Stopila je najprej na stol. Ko si je z vrvjo napravila dvakrat zanko in jo ovila krog vratu, je odrinila stol z nogo in je tako obvisela ...

Da je ne bi hitro našli je še prej odstranila lestvo, ki je vodila na podstrešje. Ta okolnost se je čudna zdela možu. Njegov sum, da si je žena kaj storila, se je na žalost kmalu obistinil. Pokojnica, ki se je že nekaj dni prej čudno vedla, zapušča dva otročiča.

Nova zanimivost »Jugoslovana«

V nedeljo, dne 1. marca,

bomo pričeli priobčevati velezanimivo in prečudovito zgodbo:

»POTOVANJE PO ZVEZDI VEČERNICI«,

posvečeno deci naših naročnikov, ki jo pa bodo z enakim užitkom brali in zasledovali tudi vsi odrasli.

Zgodba je delo dveh domačih avtorjev, pisatelja in risarja, in bo izhajala več mesecev vsak dan.

Kdor hoče svojo deco zares razveseliti, naj še pravočasno naroči »Jugoslovana«

Uredništvo »Mladega Jugoslovana«.

Likvidacija zime

Ljudje se radi ravnajo po starih, preizkušenih krščanskih načelih — zlasti tedaj, kadar jim gre to vsaj malo v račun. Eno tako staro, najbrž za vse večne čase veljavno načelo je: da naj vsakdo pometa pred svojim pragom. Tega načela se zlasti trdno drži naš mestni magistrat, in ko je tele dni Bog nasul po ulicah snega do kolena in še čez, so hišni gospodarji, ki niso brez odlašanja ostrgali in očedili pločnikov in hodnikov pred svojimi hišami, dobivali kar uradne obiske in opomine. In to se nam je zdelo čisto v redu in prav — če bi oko gosposke tako verno ne bedelo nad usodo pasantov ki se jim že itak s streh in od povsod dovolj vsega usiplje na glavo, bi se res komaj še dalo izhajati.

Vse tele dni pa, ko se pred našimi očmi in pod našimi stopinjami vrši — kako bi človek dejal — likvidacija zime, imamo Ljubljančani spet enkrat priliko okusiti, kako slabo se izkaže vsak, pa čeprav še tako moder rek v praktičnem življenju in kako ponavadi nobena filozofija ne zadene žeblja na glavo. Vsakdo naj pomete pred svojim pragom — to je čisto prav in lepo in to se je v Ljubljani tudi zgodilo. Toda kdo bo pometal tam, koder ni dolžna strgati privatna inicijativa? Kdo bo spravil s poti vsa ta morja snega in vode, ki polegajo po ulicah in trgih in ne čakajo ničesar drugega, kakor da jih gosposki avtomobili razbrizgajo v plebejske pešce? Kdo bo poskrbel za spodoben odtok vseh teh neprehodnih mlak, ki so se polagoma nabrale po netlakovanih hodnikih in v katere se zlasti na periferiji mesta vtapljajo revni šolnčki šolarskih otrok in ki jih polagoma zajemajo samo luknjavi čevlji delavcev, delavk in uradnikov, ki mimo vseh avtobusov in tramvajev peš in pogostem brez galoš hodijo v službe? Kaj so vse te ulice in prehodi, kaj so vse te mlake in snegovi prepuščeni skrbi samega ljubega Boga?

Zadnjič je nekdo tako lepo zapisal v »Jugoslovanu«: sneg — kruh revežev, je dejal. Ampak pri tej besedi je najbrž kar ostalo. Nikoli nikjer ne vidim nikogar, da bi kakorkoli pomagal Bogu z zimo delati obračun. To je res, včasih že srečam kje kašnega človeka, da gre z lopato čez ramo po cesti, toda vsi ti ljudje gredo najbrž domov ali kam.

Ali ne bi mestna občina vendarle čisto zares najela sto ali koliko že ljudi in bi s svojo dobrotno roko ubila dve muhi na en mah: da bi namreč za en dan omilila brezposelnost, ki je je tudi pri nas precej, ter bi obenem svojim občanom, ki se zdaj spotikajo in potapljajo po tem kaosu, pomagala na noge? Ali ne bi mestna občina vendar ukrenila tega — vkljub stotinam prošenj, ki so jih te dni že zapisali in najbrž tudi povedali na njen naslov?

fri

— **Otvoritev gledališča v Splitu** V soboto zvečer se prične delo novega banovinskega gledališča v Primorski banovini. Občinstvo je otvoritev tega gledališča z veseljem pozdravilo.

— **Važna seja Federacije nacionalnih strokovnih organizacij v Beogradu.** Danes se vrši v Beogradu v prostorih Jugoslovanskih radničkih sindikatov važna seja upravnega odbora Federacije nacionalnih strokovnih organizacij. Na tej seji se bodo zbrali zastopniki delavstva in nameščenstva iz države. Kot zastopnik narodnih strokovnih organizacij iz Dravske banovine je odpotoval v Beograd predsednik NSZ g. Rudolf Juvan. V petek je imel delegat Dravske banovine v Zagrebu važno konferenco z delegati iz Savske banovine. O sklepih te važne seje naših nacionalnih strokovnih organizacij bomo poročali.

— **Društvo industrijcev in lesnih trgovcev v Bosni in Hercegovini** v Sarajevu je skupno s Centralo industrijskih korporacij in drugimi društvi ter gospodarskimi zbornicami poslalo vlogo ministroma za gozdove in rudnike ter za trgovino in industrijo, v kateri izraža željo, naj bi se državne ustanove pri nabavah goriva ravnale po odredbah državnega računovodstva. To prošnjo motivirajo s tem, da se često vrše nabave goriva direktno pri privatnikih, s čimer se oškoduje tudi država sama in industrijalci.

— **Subotiško meščanstvo je zelo razveselila vest,** ki je v četrtek dospela tja iz Beograda, da se železniška direkcija ne bo premestila iz Subotice v Beograd, kar bi bilo za Subotico hud udarec.

Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich. 6602

— **Veliko posojilo Dubrovnika.** Občinski odbor v Dubrovniku je odobril sklep o najetju investicijskega posojila v višini 40,000.000 Din, ki ga bo dala Prva hrvatska štedionica. Hkrati je bil na tej seji urejen položaj mestnega župana, nakar je župan dr. Micić preklical svojo ostavko, ki jo je dal pred nekaj časom.

— **Znani igralec narodnega gledališča v Beogradu** g. Dimitrije je obolel in so ga prepeljali na kliniko g. prof. dr. Antića.

— **Kongres študentske Male antante v Bukarešti** se ne bo vršil od 1. do 15. marca, kakor je bilo prvotno javljeno, marveč se bo vršil od 15. do 30. marca. Vsi, ki se žele udeležiti kongresa in ekskurzije, naj se prijavijo ob uradnih urah v sobi ZSAU do sobote (incl.) do 12. Vsak reflektant mora pri prijavi plačati 100 Din kavcije, ostalo se plača do 12. marca (incl.). Tisti, ki nočejo potovati s svojim potnim listom, se morajo lastnoročno vpisati na skupno prijavo. Poznejše prijave se ne bodo sprejemale. Stroški: vožnja in devetdnevna hrana s stanovanjem bodo znašali 700 Din. Kongres bo trajal od 15. do 22. marca, ekskurzija pa od 22. do 29. marca. Odhod bo 14. marca. Natančnejša pojasnila (in program kongresa) se dajejo vsak dan v sobi ZSAU od pol 12. do pol 13. — Baraga Srečko, predsednik Zveze sluš. Aleks. univerze; Lojze Založnik, tajnik I.

Iz Dravske banovine

d **G. ban dr. Drago Marušič** bo v torek 24. t. m. službeno zadržan in ne bo sprejemal strank.

d **Diplomirani tehniki.** Na tehnični fak. ljubljanske univerze so diplomirali: mestni stavbni mojster Bogomir **Pust** za ing. arhitekta in njegov brat tesarski mojster Srečko **Pust** za gradbenega inženerja, oba iz Ljubljane ter g. **Dimitrijević** Bangel za ing. arhitekta iz Sarajeva, zet gostilničarja »Soče« v Ljubljani.

d **Rezervni oficirji,** člani Zveze rezervnih oficirjev v Ljubljani, se vabijo, da se udeleže rednega zbora Zveze, ki bo v torek 24. februarja t. l. ob 20. v društvenem lokalu v Kazini v Ljubljani, Kongresni trg 1-II. nadstropje. Dnevni red običajen. Eventualne predloge za zbor naj člani prijavijo pismeno Zvezi pet dni pred zborom. Zbor je sklepčen, če je prisotnih najmanj ena tretjina članov. Ako ob napovedanem času ni zbranih toliko članov, se vrši zbor pol ure kasneje brez ozira na število navzočih. — Zveza rezervnih oficirjev v Ljubljani.

Izvirne francoske pastilje »Valda«
zoper grlobol, hripavost, prehlad, nahod, akutno in kronično bronhito, katarje, gripo, influenco, naduho, zasoplost.
Prodajajo vse lekarne in drogerije.
443

d **Za razkuževanje perila bolnikov** je najboljše sredstvo SANOFORM, ki ga dobite v vseh lekarenah in drogerijah. 665

d **Pouk o šivanju za gospodinjske pomočnice (služkinje).** Prvi pripravljalni tečaj poselske šole zo šivanje in ročna dela v Prečni ulici št. 2 se otvori v nedeljo ob pol 16. uri popoldne. Sprejemajo se istotam še nadaljne prijave. Opozarjamo nanj zlasti sobarice! 661

d **Dr. Boris Furlan** je otvoril advokatsko pisarno v Ljubljano, Pražakova ul. 15/I. 674

d **Emona svila** — Moderna spomladanska obleka. Pazite na naš oglas.

d **Poselsko shajališče v Prečni ulici št. 2,** je vsako nedeljo in praznik napolnjeno mladih deklet, ki se še vprašujoče, zvedavo ozirajo po svetu, svoji okolici, in izkušenih starejših služkinjah, ki motre svoje mlajše vrstnice ter jih blagrujejo, da so doživele toliko boljše čase, da se že javnost in korporacije brigajo za njih prosti čas v skrbi in ljubezni. Poselsko shajališče je pomembno iz mnogoterih vidikov. Združuje predvsem stanovske tovarišice, podpira skupno zavednost, osvetljuje razmere in prilike stanovanjskih teženj, ščiti pred moralno propastjo nezavarovanih mladoletnikov. Šele par tednov je odprto shajališče in že je rodilo živo željo deklet po nadaljni izobrazbi. V istem prostoru in času so se otvorili zato pripravljalni tečaji poselske šole za kuhanje, šivanje, ročna dela, jezikovni pouk, petje in računstvo. V enem popoldnevu se je vpisalo v en sam tečaj nad 70 učenk. Pouku slede z vnemo in pozornostjo, da jih je učiteljica resnično vesela. Povprečna predizobrazba je osnovna šola (5 razredov). Poseben oddelek je ostal seveda za one, ki žele po delu malo oddiha. Zabavna igra, pomenki ali zbrano čtivo jim kratijo čas. Shajališče je odprto od pol 16. do pol 19. ure. Vstop prost. 661

d **Zadruga mesarjev obvešča p. n. občinstvo,** da bodo mesarski obrati zaprti ob nedeljah še do konca marca t. l.

d **Važno socijalno predavanje Društva zasebnih in avtonomnih nameščencev v Ljubljani.** V torek 24. t. m. bo predaval ob 20. uri v salonu restavracije »Pri Levu« poddirektor pokojninskega zavoda g. dr. Janko Vrančič o sedanjem pokojninskem zavarovanju nameščencev in nevarnosti osnutka novega zakona o socijalnem zavrovanju. Predavanje je zelo važno posebno za nameščence, katere posebej opozarjamo na to predavanje. Vstop k predavanju prost.

d **Opozorilo zidarskim podjetjem.** Zidarski mojstri često niso na jasnem o dolžnosti prijave svojih delavcev v zavarovanje. To se dogaja zlasti pri takozvanih gradnjah v »lastni režiji«. Zato opozarjamo okrožni urad za zavarovanje delavcev, da se po določilih §—a 18. zakona o zavarovanju delavcev smatra za delodajalca pri gradbenih delih pooblaščenega preuzemika obrtnika, t. j. zidarskega mojstra, pod čigar firmo se dela vršijo. Vsled tega določila mora prijavljati delavce ter voditi predpisane mezdne zapiske le zidarski mojster, ne pa naročitelj stavbe, brez ozira na to, kdo prizadetim delavcem izplača zaslužek. Za plačilo prispevkov pa jamči poleg zidarskega podjetja tudi naročitelj stavbe.

d **Železniškim vpokojencem v vednost.** Kljub vsemu prizadevanju skupno z društvi železniških vpokojencev ostalih direkcij se nam ni posrečilo, da se izdani pravilnik o voznih olajšavah popravi. Storili smo vse in to tudi zadnji trenutek, da nam zajamčene in prislužene pravice, katere smo uživali kot aktivni železničarji in sedaj kot vpokojenci ostanejo,, a za enkrat zaman. Po izdanem pravilniku se bodo sedaj izstavile nove rumene železniške legitimacije vsem upokojencem brez razlike za 12 režijskih in 3 proste karte letno. Vsak železniški upokojenec in vdovenij si preskrbijo slike, da jih predložijo za izstavitev gori imenovanih legitimacij, ko jih pozove železniška direkcija. Društvo železniških upokojencev za Dravsko banovino v Ljubljani.

d **Vreme.** Barometer je kazal včeraj ob 7. uri v Ljubljani 761·6 termometer 2·4, relativna vlaga 90% mirno, oblačnost 10, deževalo je dopoldne (do 7. ure 0·9 mm). V Mariboru je kazal barometer 760·1, termometer 2, relativna vlaga 90%, mirno, oblačnost 10. Najvišja temperatura je bila v Ljubljani 7, najnižja 1·6. V Mariboru 1, v Mostaru 6, v Zagrebu 3, v Beogradu 1, v Sarajevu 7, v Skoplju 9, v Splitu 11.

Ljubljana

Nedelja, 22. februarja 1931, St. in P. Pravoslavni 9. februarja Nikifor.

Ponedeljek, 23. februarja 1931, Romana. Pravoslavni 10. februarja Haralamp.

Nočno službo imata danes lekarni Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Hočevar v Šiški.

*

■ **Proslava 80letnice P. Hugolina Sattnerja** v Ljubljani. Pevski zbor Glasbene Matice ljubljanske proslavi 80letnico odličnega in velezaslužnega slovenskega skladatelja P. Hugolina Sattnerja na koncertu, ki bo v četrtek 12. marca v veliki unionski dvorani. Pevski zbor bo izvajal slavljenčevo kantato Oljki za soli in zbor in orkester, ki je bila leta 1914. prvič izvajana z ogromnim uspehom na treh zaporednih koncertih ljubljanske Glasbene Matice. Dne 18. marca pa bo koncertiral v Ljubljani pevski zbor »Maribor« iz Maribora, ki bo izvajal Sattnerjev oratorij Vnebovzetje B. D. Marije, Podrobnosti o obeh koncertih bomo javili.

■ **Drž. konservatorij v Ljubljani** priredi v nedeljo 1. marca t. l. v Filharmonični dvorani I. javno produkcijo svojih gojencev. Kot sklepna točka se bo izvajala Haydnova simfonija v d-duru pod vodstvom gojencev drž. konservatorija. Dirigirali jo bodo Lipovšek Marijan, Müller Gustav, Šivic Pavel in Šušteršič Vinko. Začetek produkcije bo ob pol 11. uri, konec ob 12. uri. Sedeži se bodo dobivali v predprodaji v Matični knjigarni v Ljubljani.

■ **30. občni zbor Splošnega ženskega društva** se bo vršil 9. marca ob pol 5. uri pop. v društvenih prostorih na Rimski c. 9. Članice in društva vabimo k obilni udeležbi!

■ **Potovanje po zvezdi večernici. V nedeljo 1. marca boste videli v »Jugoslovanu« raketo, pripravljeno za polet v vsemirje, v kraje čudovitih doživljajev. V vsako hišo »Jugoslovana«!**

■ **Druga kuharska razstava v Ljubljani.** Vsem je še v spominu izredno uspela lanska kuharska razstava v Ljubljani. Letos bodo priredili drugo kuharsko razstavo, in sicer 1., 2. in 3. marca v vseh prostorih »Uniona«. Razstava bo prirejena povsem moderno in bo vzbujala še večjo pozornost ko lanska, za kar nam jamči poslovni odbor s predsednikom Ivanom Babinekom, šefom kuhinje hotela »Union« in s podpredsednikom Rudolfom Wandom, šefom kuhinje «Slon«. V odboru so še gg. Milan Kokalj, Viktor Seidenglanz, Alfred Dolinšek, Ivan Krenn, tajnik Rihard Vospernik, Karel Rist in Lojze Dežman. Pokroviteljstvo razstave je prevzel ban g. Drago Marušič. Razstave se bodo udeležila vsa večja hotelirska podjetja, gostilne in druge sem spadajoče obrti.

18. III. 1931. „VNEBOVZETJE"

■ **Šentjakobski oder ponovi danes** v nedeljo izvrstno komedijo »Extemporale«. Komedija je imela pri premijeri in včerajšnji reprizi lep uspeh. Posetniki so se nasmejali do solz. Pridite vsi, ki je še niste videli. Vstopnice se dobe pol ure pred pričetkom pri blagajni. Dvignite rezervirane vstopnice vsaj pol ure pred pričetkom.

■ **Lutkovno gledališče Ljubljanskega Sokola** igra danes v nedeljo pravljično igro Snegulčica v 3 dejanjih v Narodnem domu (vhod z Bleiveisove ceste). Začetek točno ob 4. uri pop. V nedeljo 1. marca ob 4 uri pop. premiera burke v 3 dejanjih, Gašperček dvorni zdravnik. Zvečer ob 8. prva predstava za odrasle, ki se bo igrala v Ljubljani, fantastična igra v 8 slikah, »Smrt, vrg in zdravnik«.

■ **Ljubljanski gasilci bodo igrali »Divjega lovca«.** Prvo prostovoljno gasilno in reševalno društvo v Ljubljani je kmalu po lanskem vseslovanskem gasilskem kongresu ustanovilo dramatičen odsek pod vodstvom člana Narodnega gledališča g. Bojana Smerkolja. Naštudirali so sedaj Finžgarjevega »Divjega lovca« in igrali ga bodo v torek 24. t. m. ob 8. zvečer v dramskem gledališču. Nastopi 45 gasilcev in samaritank. Poleg glavnih vlog nastopajo v lepem številu kmetje in druge osebe. Narodno gledališče je dalo oder brezplačno na razpolago, ker so gasilci pri dosedanjih prireditvah »Divjega lovca« brezplačno nastopali kot statisti. Pisatelj gosp. Fran Finžgar pa je bil tako ljubezniv, da se je odrekel tantijemam. Sam bo prisostvoval vprizoritvi. Za igro vlada med občinstvom večje zanimanje in je že doslej razprodanih mnogo vstopnic. Predprodaja vstopnic je od nedelje do torka pri društvu v Mestnem domu. Pri glavni blagajni Narodnega gledališča (opera) pa se bodo vstopnice prodajale tudi v torek dopoldne in popoldne. Zvečer se bodo vstopnice prodajale pri blagajni dramskega gledališča. Apeliramo na občinstvo, da se v lepem in častnem številu udeleži te predstave »Divjega lovca«.

■ **RUR.** To znamenito kolektivno dramo uprizore »Borci«, sekcija ljubljanske Krekove mladine, nocoj ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice. Ker bo trajala predstava precej dolgo, bo začetek točno ob 20. uri in prosimo cenj. občinstvo, da ne moti predstave s prepoznimi prihajanjem.

■ **Gostovanje Hudožestvenikov** v ljubljanskem Narodnem gledališču. V petek 27. in v soboto 28. t. m. gostujejo Hudožestveniki v našem Narodnem gledališču. Prvi večer vprizore Gogoljevega Revizorja, ki je naši gledališki publiki po vsebini dobro znan. V glavnih vlogah župana in njegove žene nastopita slavna Hudožestvenika Pavlov in Grečeva. Drugi večer pa vprizore petdejansko dramo Bela garda (Dani turbina), ki jo je napisal pisatelj Bulgakov.

■ **I. občni zbor »Jugoslovenskog hemijskog društva — Sekcija Ljubljana«** se vrši v nedeljo 1. marca aob 10. dopoldne o kemijski predavalnici na realki s sledečim dnevnim redom: a) Poročilo upravnega odbora; b) sklepanje o proračunu za tekoče leto; c) volitev treh članov nadzornega odbora; č) volitev desetih članov častnega soda; d) volitev strokovnih odborov; e) volitev članov v glavno upravo; f) predlogi; g) predavanje gosp univ. prof. dr. Marij Hebeka; h) slučajnosti.

Koks za kovače in centralne kurjave
iz angleškega premoga
75 Din za 100 kg
franko plinarna nudi
327
Ljubljanska mestna plinarna.

Celje

c **Redna glavna skupščina Sokolske župe Celje** se bo vršila danes, v nedeljo 22. t. m. ob 8'30 v mali dvorani Narodnega doma.

c **Sokolska telovadba.** Jutri v ponedeljek 23. t. m. odpade telovadba starejših sester .

c **Seja krajnega šolskega odbora.** V petek zvečer se je vršila seja šolskega odbora za mesto Celje in okolico. Po obračunskem poročilu je bil stavljen predlog, da se naprosi Kr. bansko upravo, naj ukine nemški razred na mestni narodni šoli, ker ni zanj zakonite podlage. Po daljši debati je bil predlog proti enemu glasu sprejet. Predlog se je brzojavno sporočil Kraljevi banski upravi ter ministrstvu prosvete.

c **Jutri bosta dve zanimivi predavanji.** V Ljudskem domu predava vseučiliški profesor iz Ljubljane g. dr. Veber Franc »K 1700 letnici sv. Avguština«. — V meščanski šoli predava vseučiliški profesor iz Zagreba g. dr. Horvat Ivo »O hrvatskih planinah« s številnimi skioptičnimi slikami.

c **Planinski sejem.** Vsakoletna, priljubljena prireditev SPD v Celju bo letos v soboto 7 marca. Priprave so v polnem teku.

19. III. 1931. „VNEBOVZETJE"

c **Smrtna kosa.** 20. t. m. je v Ponikvi ob juž. žel. v 60. letu starosti umrl posestnik g. Zollner Egidij. Pokojni je bil doma iz Tirolske, je pa že kot mlad mož prišel v Celje, kjer je bil pivovar v celjski pivovarni, ki je stala tam, kjer stoji danes mestna elektrana. Prepeljali so ga v Celje in ga bodo pokopali na okoliškem pokopališču.

c **Nalezljive bolezni v Celju in v okolici.** V času od 1. do 7. februarja je bilo stanje nalezljivih bolezni sledeče: legar v okolici 3, škrlatica v mestu 2, v okolici 2, davica v mestu 1, v okolici 1; nalezljivo vnetje možgan v mestu 1; šen v okolici 1.

.. **Otrok se odda.** Občina Celje okolica odda eno enoletno ter eno šestletno deklico za svojo. Natančna pojasnila se dobe med navadnimi urami v občinski pisarni na Breegu.

c **Sneg grmi s streh** kot lavina v planinah. Hišni posestniki, katerih hiše imajo strme strehe naj dajo sneg poprej spraviti s streh ali naj nih nevarnaeniatxeo.3Tacczveniatxeniatxeniatx vsaj z drogovi zaznamujejo, da je hoja ob hišah nevarna. Dnevno se dogaja, da prileti plaz na pasante in je samo srečen slučaj, da ni bil doslej nihče nevarno poškodovan.

* **Dušan in Danica. Dva mlada prijatelja, Dušan in Danica, sta junaka fantastične prigode »Potovanje po zvezdi večernici«, ki bo za mlade in stare čitatelje »Jugoslovana« pričela izhajati v nedeljo 1. marca. Priporočajte naš list vsem, ki imajo otroke.**

Drzen rop v vlaku

V ponedeljek 16. t. m. zvečer se je peljal trgovec g. Ž. J. z Vranskega iz Zagreba proti Zidanemu mostu. Z njim sta se peljala dva moška, ki sta se izdajala za trgovska potnika. Ponujala sta trgovcu cigarete, ki jih je ta tudi sprejel in kadil. Cigarete pa so morale biti prepojene s kakim mamilom, kajti trgovec je naenkrat ves omotičen zaspal in se je zbudil šele v Rimskih toplicah. Istočasno pa je opazil,, da je izginila njegova aktovka z vrednostnimi papirji ter 100 nemških mark in 6000 Din. O drznem ropu je bila obveščena celjska policija.

„Jugoslovan"
se naroča v Ljubljani v Gradišču 4 (poleg Nunske cerkve), telefon št. 30-68.

Maribor

m **Izplačilo diferenc železničarjem.** Finančno ministrstvo je odredilo, da se še pred 1. marcem poravnajo vsi zaostali državni dolgovi v znesku 49,000.000 Din. Kakor smo izvedeli, bodo iz teh kreditov izplačani tudi železničarji v delavnicah državnih železnic v Mariboru svoje zaostanke.

m **Lutkovno gledališče.** Danes v nedeljo popoldne ob 15. uri bo v lutkovnem gledališču Sokola v Narodnem domu prva uprizoritev zabavne in poučne trodejanke »Gašperček, dvorni zdravnik«.

m **Iz gledališča.** Danes popoldne ob 15. uri bo ponovitev vesele burke »Odgodena noč« po znižanih cenah, zvečer ob 20. uri pa se bo pela priljubljena Leharjeva opereta »Ciganska ljubezen«. V torek, dne 24. t. m. bo letošnja premiera Kalmanove popularne operete »Kneginja čardaša« v popolnoma novi Trbuhovičevi režiji, v soboto, dne 28. t. m. bo v operi »Prodana nevesta« pel vlogo Janka naš slavni tenorist Marij Šimenc.

m **Sprememba posesti.** Ga. Orovičeva je prodala za 500.000 Din svoje gostilno pri Treh ribnikih mesarju in gostilničarju g. Kliču, bivšemu lastniku gostilne »Wilson« na Aleksandrovi cesti. Novi lastnik bo prevzel lokal dne 1. aprila.

m **Obrezovanje trt.** Na banovinski sadjarski in vinarski šoli v Mariboru bo v sredo, dne 4. marca enodnevni tečaj o rezi v vinogradu s teoretičnimi razlagami in praktičnimi vajami. Pouk bo trajal od 8. do 12. ter od 14. do 18. ure in bo brezplačen.

m **Občni zbor SK Svobode.** SK Svoboda bo imel svoj letošnji občni zbor v torek, dne 24. t. m. ob 20. uri v Zadružnem domu na Slomškovem trgu.

m **Dveletna hotelirska šola.** Akcija za ustanovitev dveletne hotelirske šole v Mariboru, ki bo prva te vrste v naši državi, je že v polnem teku. V šolo bi se sprejemali v prvi vrsti sinovi hotelirjev in kavarnarjev, pa tudi natakarji z nižjo srednjo ali meščansko šolo, ki bi potem vodili lastna podjetja ali pa zavzemali mesta ravnateljev itd. Pouk bi obsegal vse v poštev prihajajoče panoge in jezike, tako teoretično kakor praktično. Vse strokovne učne moči pa bi bile baje iz tujine. Absolventi bi potem dobili eventuelno tudi štipendije za izpopolnitev v tujini. O načelnem vprašanju te šole bomo še spregovorili.

m **Lekarniška služba.** Nočno lekarniško službo bo imela od danes opoldne do prihodnje nedelje, dne 1. marca opoldne lekarna König »Pri Mariji Pomagaj« na Aleksandrovi cesti.

m **Planet Venera. Sestra naše zemlje, v večne oblake zakrita Venera bo odprla svoje skrivnosti mladim in odraslim čitateljem »Jugoslovana« v čudoviti storiji »Potovanje po zvezdi večernici«, ki bo pričela izhajati v nedeljo 1. marca. Širite naš list!**

11. III. 1931. „VNEBOVZETJE"

m **Dve zlati poroki.** Te dni so praznovali zlato poroko Leon Brože, bivši vodja Cirilove tiskarne in hišni posestnik in njegova žena Matilda ter Gašpar Jerauš, posestnik na Pobrežju in njegova žena Josipina. Na mnoga leta!

m **Knjižničarski tečaj ZKD.** Včeraj je priredila tukajšnja Zveza kulturnih društev tečaj za knjižničarje svojih podružnic, katerega se je udeležilo 25 oseb, večinoma kmečkih mladeničev iz vsega mariborskega okrožja. Tečaj je otvoril prof. dr. Kovačič s predavanjem o knjižnicah, poleg njega pa predavajo še dr. Avg. Reisman, prof. dr. Cernek itd. Udeleženci tečaja so si ogledali Ljudsko knjižnico, knjižnico Delavske zbornice, mestni muzej itd. Poleg predavanj so prisostvovali tudi praktičnim vajam. Tečaj se bo danes nadaljeval in zaključil.

m **Evidenčne tablice.** Predstojništvo mestne policije poziva vse lastnike motornih vozil, da dvignejo evidenčne tablice za l. 1931. najkasneje do 28. t. m., ker se jim bodo sicer odvzela vozna dopustila.

m **Ljudska univerza v Mariboru.** V petek, dne 27. februarja bo spominska proslava petdesetletnice smrti velikega ruskega misleca in genija Dostojevskega. Predaval bo njegov ožji rojak, univerzitetni profesor dr. Jelačič iz Skoplja. Govoril bo o Dostojevskem kot o preroku žalostne sedanjosti. Isto predavanje je imel tudi v Pragi, Gradcu, Zagrebu in drugod.

m **Tihotapstvo s saharinom.** Včeraj dopoldne so na Glavnem trgu aretirali Elizabeto Breznik prav v trenotku, ko je ponudila neki ženski saharin, da ga kupi. Pri njej so našli še 5 škatelj prepovedanega blaga.

m **Smrtna kosa. V noči na soboto je na svojem stanovanju na Aleksandrovi cesti umrl 45 letni Alojz Rakovec, uradnik mestne policije.** Blag mu spomin.

m **Teden narodnega zdravja.** Zveza kulturnih društev v Mariboru pripravlja »Teden narodnega zdravja«. O prireditvi bo razpravljal odbor na seji dne 25. t. m. ob 20. uri.

m **Nalezljive bolezni. V času od 14. do 21. t. m. je v Mariboru obolelo 107 oseb na nalezljivih boleznih, in sicer 106 na hripi, 1 pa na davici. Umrla ni nobena.**

m **Meso poceni.** Jutri v ponedeljek zjutraj bodo na stojnici za oporečno meso pri mestni klavnici prodali 70 kg teletine po 10 Din za kg, a največ 1 kg vsaki osebi.

m **Severni medvedje na Trgu svobode.** Naši šoferji so postali — kiparji. Iz snega postavljajo na Trgu svobode krasne kipe. Sedaj so napravili skupino severnih medvedov.

m **Sobotni trg.** Na včerajšnji trg so pripeljali slaninarji 282 zaklanih prašičev, 1 tele in 279 kg drobovine. Tudi sicer je bil trg razmeroma dobro založen in obiskan. Cene so bile zmerne. Okoličani so pripeljali 7 voz krompirja in čebule, 3 voze lesnine in lončevine, 8 voz sena in 2 voza slame. Perutnine je bilo krog 600 glav. Prodajali so se piščanci po 25 do 30 Din eden, kokoši po 40 do 45, purani po 70 do 100 Din. Krompir, merica (7 in pol kg) je stal 5 do 5·50 Din, čebula se je podražila, je pa kljub temu bila kupčija dobra. Veliko je bilo tokrat pletenih košar, torbic, peharjev itd. po cenah od 10 do 80 Din. Seno se je prodajalo po 80 do 95 Din q, slama pa po 55 do 60 Din.

Žena ponesrečenega delavca Drenika je zblaznela

Grozna usoda Drenikove družine iz Podboršta pri Trebnjem

Trebnje, 21. februarja.

Grozna nesreča progovnega delavca Drenika Franca v Trebnjem je gotovo še vsem živo v spominu.

Kakor objavljamo na drugem mestu, je uboga pokojnikova družina brez vseh sredstev in prepuščena ob hudi zimi nemili usodi največjega pomanjkanja in bede. Kje dobiti sredstva za življenje, kaj bo s pokojnino, to so pereča vprašanja za nesrečno družino. A še več, strašna usoda, ki je zadela to rodbino, zahteva še večje žrtve.

Uboga žena Marija, katero je nesreča silno pretresla, je zblaznela. Poročajo, da ima od časa do časa strašne napade blaznosti, da kliče pokojnika in da več ne prepozna niti svojih otrok. Tako je sedaj položaj nedoletnih otrok še obupnejši. Izgubili so na tako strašen način očeta, a izgubili so sedaj še mater. Še pred dnevi srečna družina je danes ob tragični izgubi dobrega očeta in ob tako žalostni usodi nesrečne matere prizor največje nesreče in bede.

Osiroteli otroci, ki so ob izgubi očeta prejokali že dneve in dneve, so obupani in kličejo mater, ki jih pa ne pozna. Strašno je gledati ta prizor in vsa okolica pomiluje 6 nesrečnih zapuščenih otrok. Izpili so čašo bridkosti do dna v najlepših letih, ko niso pričeli niti še živeti. Res žalostno življenje družine, ki jo je zadela nemila usoda v tako kratkem času s svojo kruto in neizprosno roko.

Zadnja pot dr. Josipa Vrečka

Celje, 21. februarja.

Danes ob 16.30 so odpeljali k večnemu počitku dr. Josipa Vrečka. Pred hišo žalosti v Ipavčevi ulici se je zbrala ogromna množica ljudstva, zastopniki vseh celjskih oblasti in uradov ter narodnih društev, deputacija Sokolskega društva z zastavo, Celjsko pevsko društvo, dijaki in dijakinje celjske gimnazije. Pevci so pred hišo zapeli žalostinko in nato je krenil sprevod po glavnih mestnih ulicah na okoliško pokopališče, kjer je dr. Juro Hrašovec, pokojnikov osebni prijatelj, spregovoril nagrobni govor.

Slavil je pokojnikove zasluge za celjsko narodno življenje; omenil je, da je bil pokojni dr. Vrečko ustanovitelj skoro vseh celjskih društev in gospodarskih ustanov, ali vsaj njihov član. Navedel je njegove zasluge za Celjsko posojilnico, Narodni dom, Zvezno tiskarno, Južnoštajersko posojilnico, Zadružno zvezo in zlasti je poudaril njegove zasluge za ustanovitev celjskega sokolskega društva. Govoril je o pokojnikovih zaslugah za dijaštvo, tako pri dijaškem podpornem društvu in pri dijaški kuhinji.

Vsi narodno zavedni Celjani bodo ohranili trajen spomin na velikega narodnega borca. Ob odprtem grobu so pevci zapeli še žalostinko. Tik pred 18. uro so se pogrebci razšli.

Dva organa fin. kontrole v smrtni nevarnosti

Sv. Ana pod Ljubelom, 20. februarja.

V četrtek 19. t. m. med 13. in 14. uro sta šla na pregled straže nadzornik finančne kontrole Janko Torkar iz Kranja in starešina oddelka pri Sv. Ani preglednik Dobrovoljc. Pot ju je vodila po cesti preko ogromnega plazu, ki je isto dopoldne pridrvel iz strmega pobočja Begunjščice tik ob stražnici finančne kontrole. Ko sta se nahajala nekako na sredini omenjenega plazu, torej pod uglajeno drčo, opazita, da drvi nov plaz, ki se ga seveda nista nadejala. Nadzorniku Torkarju, ki je pričel leteti v smeri cilja, se je na plazu udrlo in je padel ter ni mogel vstati. Preglednik Dobrovoljc, ki je za hip ustavil in pomislil, kam naj bi se rešil, je bežal nato za nadzornikom Torkarjem in tudi padel, toda bil je že izven nevarnosti, dočim se je g. Torkar med tem popeljal od vodene težke snežene mase zelo trdno objet še kake 4 do 6 metrov dalje in se je ustavil pred nekim drevjem. Ker se sam ni mogel rešiti, sta mu kot prva prihitela na pomoč službujoča organa finančne kontrole Stibilj in Grilj, ki ga pa z rokami nista mogla izvleči. Ko so prihiteli na pomoč še banovinski delavci, opremljeni z lopatami, je bil g. Torkar brez vsake poškodbe zopet oproščen neprijetnega objema.

Oba prizadeta se z svojimi družinami veselita, da sta vendarle tokrat utekla morebitni smrti, kajti vsled deževja je sneg zelo težak in plaz pomešan s kamenjem.

Obsojeni pretepači

Litija-Šmartno, dne 20. februarja 1931.

V četrtek 19. februarja t. l. se je vršila pred okrajnim sodiščem v Litiji glavna javna razprava proti Martinu Mahu in tovarišem iz Šmartna pri Litiji, ki so v noči 2. na 3. februarja napadli v stanovanju brivca Piskača Mateja in ga težje poškodovali, kakor smo že 4. t. m. poročali.

Razpravo je vodil sodnik sreskega sodišča g. Karel Novak, državno tožilstvo je zastopal vršilec dolžnosti g. Andrej Žebre, zapisnikovala je pa gdč. Jerebova.

Obtoženci vsi dejanje pripoznajo, izgovarjajo se pa s pijanostjo, kar tudi precej drži, kajti obtoženci so znani daleč naokoli kot pijani iz navade.

Po predlogu vršilca dolžnosti drž. pravdništva je sodišče razglasilo sodbo, jih spoznalo krivim in jih obsodilo: Martina Maha na sedem dni zapora, ter mu prepovedalo dve leti obiskovati gostilne, brata Alojza Maha isto na 7 dni zapora in 1 leto prepoved posečanja gostilne, Piča Valentina na 2 dni zapora in prepoved zahajanja v krčmo za 7 mesecev ter brivca Mateja Piskača, ki je po napadu Martinu Mahu na oknih pobil 8 šip, ter s tem povzročil hudobno poškodbo tuje lastnine na 420 Din denarne kazni, ki se za slučaj neizterljivosti spremeni v pet dni zapora, ter povrnitev škode Ani Mah, lastnici hiše. Tudi Piskaču je obisk gostilen prepovedan za pol leta.

Obsojenci so obsodbo brez ugovora sprejeli. Razsodba bo tudi razglašena tudi pred cerkvijo v Šmartnu. Gostilničarji, ki bodo obsojencem postregli s pijačo bodo občutno kaznovani. Radi kaljenja nočnega miru jih bo pa še posebej nagradilo sresko načelstvo.

Oče našel sina ustreljenega

Ptuj, 20. februarja.

Dne 19. t. m. okrog 7. ure zjutraj je našel Korošec Jože iz Sikol ne daleč od hiše svojega 20letnega sina Janeza v snegu mrtvega. Obstreljen je bil z lovsko puško v desni komolec, tako da je meso pod komolcem odtrgano. Puške pri mrtvecu niso našli, vidna pa je v snegu še sled puške. Obstreljeni je umrl najbrže vsled izkrvavitve.

Kdo ga je ustrelil, še ni ugotovljeno in se vrše tozadevne poizvedbe po žandarmerijski stanici v Cirkovcih.

Na lice mesta je došla 20. t. m. zjutraj sodna komisija okraj. sodišča Ptuj pod vodstvom sodnika Stefanciose in dveh zdravnikov. Truplo bo razteleseno.

Otvoritev in blagoslovitev vodne centrale v Kranju

Največja centrala na Savi, ki je podlaga velike kranjske industrije.

Kranj, 20. februarja.

Naša banovina ima mnogo razpoložljivih naravnih zakladov in sil. Njih izkoriščanje je velikega narodno-gospodarskega pomena, ker se s tem zboljša gospodarska bilanca. Izkoriščanje naravnih sil je problem, ki ga temeljito rešujejo vse moderne države. Ko smo izgubili Primorje in Koroško, je bilo izgubljeno konzumno področje znanega Majdičevega valjčnega mlina. Ker je imelo podjetje v svojem območju vso razpoložljivo vodno silo Save, jo je hotelo izkoristiti v druge namene. Po koncu svetovne vojne se je začelo reševati zlasti vprašanje vodnih central, v inozemstvu kakor tudi pri nas. Med vojno je vsa industrija zastala, po prevratu pa so začele rasti nove tovarne. Ko so se države opomogle, so jele forsirati proizvodnjo, za kar se je rabila seveda velika pogonska sila. Tako je postalo aktuelno vprašanje cenena električna energija.

Dejstvo, da smo imeli v Kranju na Savi Majdičevo centralo, je neposreden povod, da se je začela v Kranju širiti industrija. Znano je, da je nameravala zgraditi naša največja tekstilna tovarna »Jugočeška« tovarno prvotno v Novem mestu in da jo je obdržala v Kranju samo Majdičeva centrala. Tak je bil prvi začetek kranjske industrije in s tem tudi prvi korak k zgradbi nove centrale. Samo razsvetljava elektrarna ne drži pokoncu. Tudi pri vseh ostalih tovarnah je odločala močna hidrocentrala. Vsak je najprej vprašal za centralo, potem za zemljišče.

»Jugočeška« je bila prvotno priključena na staro mlinsko centralo. Ko pa je prišla jeseni l. 1926. katastrofalna povodenj, ki je vzela vse zatvornice pri stari centrali, je dala povod, da je bil pospešen načrt gradnje večje vodne centrale. Graditi se je začelo že februarja l. 1927. Najprej je bil zgrajen vodojem pri jezu v betonski konstrukciji. Delo je izvrševalo znano stavbeno podjetje ing. Josip Dedek iz Ljubljane. Potem je bila poglobljena struga, zatem je bila zgrajena prava centrala. Temelji so bili izkopani 11 m globoko in fundirani direktno na živo skalo. Delo je napredovalo v tako pospešenem tempu, da je v avgustu istega leta stekla že prva turbina nove centrale, pripadajoči generator pa v oktobru mesecu. S tem je bila dana prva baza. Ker je pa konzum vedno naraščal, se je zgradil še en agregat, ki je stekel v maju l. 1930.

Prvo turbino je dobavila tvrdka Weipert & Sohn skupno s firmo Voith, pripadajoči generator pa tvrdka Bergmann (Berlin). Drugi agregat je v celoti dobavila firma »Škodovi zavodi«, merilne instrumente pa Berlinska »Siemens & Halske«. Prva turbina ima jakost 500 HP, druga 1000 HP, skupno s staro centralo lahko odda elektrarna silo 2000 HP. Na Savi je to dosedaj največja centrala. Večjo gradi »Kranjska industrijska družba« na Jesenicah (3500 HP). Vodno delo Majdičeve centrale pa je zgrajeno na kapaciteto 3500 do 4000 HP.

Centrala obratuje z vis. napetostjo 300 V, s katero napetostjo direktno napaja večje in manjše konsumente v Kranju. Prenos električne energije v Medvode pa se vrši z napetostjo 35.000 V. Na centralo so priključene vse kranjske tovarne razen »Jugočeške«, ki ima sedaj svojo centralo. Deloma obsega tudi omrežje mesta Kranja in bližnjo okolico (Stražišče, Činčiče, Drulovko, Orehek). V Medvodah oddaja energijo vsem tovarnam in malim odjemalcem v Medvodah in okolici.

Majdičeva elektrarna v Kranju je podjetje, ki dela **samo z domačimi močmi** in je izraz naše lastne podjetnosti in delavnosti. Centrala si je v kratkem času pridobila velik ugled, kot obratno zanesljivo podjetje, kar je najlepše spričevalo za vsako elektrarno.

Tehnični del elektrarne vodi g. ing. Ožbalt Gros, ki je rojen Kranjčan, komercialno vodstvo pa je v rokah vobče znane rodbine Majdičeve. Pred kratkim se je vršila kolavdacija centrale, ki so ji prisostvovali zastopniki državnih oblasti. Blagoslovil jo je duhovni svetnik in mestni župnik g. Matija Škerbec.

Kadar občudujemo kranjske tovarne in njihov velik razmah, ne smemo prezreti, da vsa ta velikanska industrija potrebuje tudi veliko električno energijo, ki jo proizvaja Majdičeva centrala nasproti mostu čez Savo.

Pri zapeki, krvnemu prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolknih živcev, bolečinah v boku, zasopljenosti, hudem srčnem utripanju, migreni, šumenju v ušesih, omotici, pobitosti povzroči naravna **»Franz Josefova« grenčica** izdatno izpraznjenje črevesa in osvoboditev od občutkov tesnobe. Mnogi zdravniki uporabljajo **»Franz Josefovo« vodo** tudi pri nadlogah klimakterijalne dobe z največjim uspehom. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. 471

Proračunska seja cestnega odbora v Kranju

Kranj, 20. februarja.

Dne 19. februarja se je vršila v posvetovalnici mestnega magistrata proračunska seja novega srezkega cestnega odbora. Tehnični oddelek banske uprave je zastopal g. Franc Ahčin, sresko načelstvo vladni svetnik g. Josip Žnidaršič, tehnični razdelek v Kranju pa šef. g. inž. Franc Emmer. Prisotni so bili tudi načelnik cestnega odbora župan g. Ciril Pirc, podnačelniki: Karol Zaplotnik (za Kranj), Ivan Lončar (za Tržič) in Ziherl Matevž (za Škofjo Loko) ter ostali odborniki. Sejo je otvoril načelnik g. Pirc Ciril, ki je apeliral na navzoče, naj ga po svojih močeh vsestransko podpirajo, ker je že na županstvu prezaposlen. Po likvidaciji okrajnih cestnih odborov v Kranju, Tržiču in Škofji Loki se mora sreski cestni odbor dobro organizirati. Cestno omrežje se mora v območju sreza izboljšati. Vladni svetnik g. Josip Žniderši potem zapriseže nove odbornike. Nato so prešli na dnevni red.

1) **Sestava proračuna za leto 1931.** Proračun je bil soglasno sprejet. Posamezne točke proračuna so sledeče:

Potrebščine: 1) Vzdrževanje banovinskih cest Din 3,598.829·—; 2) Vzdrževanje železniških dovoznih cest Din 36.990·—; 3) Rekonstrukcija pri gradnji banovinskih cest Din 2, 863.000·—; 4) Sreski cestni odbor za sresko cestno upravo, prispevke za občinske ceste, amortizacijo posojila in gradbene sklade Din 570.000·—, skupno Din 7,069.382·—.

Kritje za vzdrževanje cest in objektov:

Občina: za banovinske ceste Din 264.800·—; za dovozne ceste Din 9.000·—; **Banovina:** za banovinske ceste Din 2,500.944·—; za dovozne ceste Din 9,333·—; Železniška uprava: za dovozne ceste Din 9.333·—; Za nove gradbe in preureditve: banovina Din 1,496.500·—; država Din 100.000·—; občina in drugi interesentje Din 6.800·—; gradbeni skladi Din 210.540·—; najetje posojila Din 780,000·—; Preostanek iz l. 1930. Din 217.000·—; Donos od okrajne cestne doklade Din 1,504.950·—, skupno dinarjev 7,082.902·—.

Iz podatkov okrajnih podnačelnikov sledi, da zahtevajo največjega popravila jezerska cesta in mostovi ob njej, dovozna cesta Škofja Loka—Trata, ki je ogromno stala in ljubeljska cesta ter novi most na tržiški dovozni cesti, za katerega je denar že pripravljen, ni pa še uradnega dovoljenja. Imenovane ceste naj bi prevzela banska uprava v oskrbo ali pa naj postanejo železniške dovozne ceste.

2) **Razgovor o načinu poslovanja.**

Okraji bodo še vnaprej poslovali samostojno. Vsa izplačila se vrše po poštno-hranilničnem uradu. Na podlagi davčnih uprav v Kranju, Tržiču in Škofji Loki je bilo določeno pobiranje 40%ne cestne doklade.

Slovenska Bistrica

Tečaj za serviranje o katerem smo že poročali in ga prireja Gostilničarska zadruga, bo 26 27. in 28. t. m. v hotelu Beograd v Slov. Bistrici. Interesenti naj se udeleže v obilnem številu.

..Ustanovitev podružnice kmetijske družbe v Šmartnem na Pohorju bo danes 22. t. m. pod incijativo šolskega upravitelja Podvršnika v Šmartnem.

Murska Sobota

Nov odvetnik. Z naslednjim mesecem bo prevzel odvetniško pisarno pokojnega dr. Goljevščka odvetnik g. dr. **Vadnjal,** ki je prišel pred kratkim iz Postojne. Upamo, da mu bo bivanje med nami prijetno.

»Borovo gostüvanje«. Na pustni torek smo imeli zopet svojevrstno senzacijo. Mladina v Ceruclavcih, vasi blizu M. Sobote, je priredila »borovo gostüvanje«, ker ni bil v vasi nihče poročen. Glavni del programa se je odigral v M. Soboti, ker so bili materijelni izgledi tu boljši kakor na vasi. Ta stari običaj je doma v severnem Prekmurju in sliči karnevalu, pri katerem nastopajo maske vseh poklicev, kakor piskrovez, orožniki, ciganke, zdravniki, sodniki itd. Glavna oseba je bil duhovnik, ki ga je izvrstno podal trgovec Bükvič iz Križevc in igra to vlogo pri vseh sličnih prireditvah. Prireditev je opazovalo mnogo občinstva.

Največja slovenska občina v številkah

Občina Šmihel-Stopiče je, če že ne največja, pa gotovo med največjimi slovenskimi občinami, saj pokriva 14.418 ha 39 a zemlje med Gorjanci in Krko. Slednja jo meji od Dolenje vasi tostran Št. Petra pod Dolenjskimi goricami pa gori do Rumanje vasi v bližini Dol. Toplic.. Po cesti je iz Rmanje vasi preko Kandije (Novo mesto) do Rateža, skrajne podgorjanske obč. meje, polnih 21 km, kar znači štiri ure hoje. Je že nekaj. Ob potočku zleze obč. meja v Gorjance, nateza se po njenih robovih ter se v obširnem loku tam gori blizu Dol. Toplic približa zopet počasni Krki.

Mogočni gozdovi, plodna polja, pa tudi ljubki vinogradi rede pridnega kmeta. Blagostanje srednje. Zdaj je, kot drugod, tudi tam velika kriza, pomanjkanje zaslužka, pomanjkanje denarja.

8648 ljudi prebiva v sedemdesetih vaseh, da manjših naselj niti ne štejemo.

V štiri fare je razdeljeno obsežno ozemlje, štiri babice skrbe za mlade matere in za naraščaj, mladina pa se vzgaja v 26 razredih, ki so porazdeljeni na sedem šol.

Šmihel-stopiška občina je samostojna zdravstvena občina in bo v kratkem razpisala službo za lastnega zdravnika.

Lova ima občina sama nad 12.000 ha.

V preteklem poslovnem letu je imela dohodkov 400.66[illegible] Din, stroškov pa 374.899·17 Din, toraj prebitka 25.763·83 Din. Bolje je od ...la kot v letu 1929., ko je izkazala ob koncu 16.841·44 Din primanjkljaja. Tudi to je morala lani kriti.

Dohodki so bili lani sledeči: sejmi in živinski potni listi so prinesli 28.165·40 Din, lov, pasji davek, znamke, potrdila 12.481·75 Din, stavbeni ogledi, prenos lastninstva 3.050 Din, nepr. dohodki, dvigi, boni 56.019 Din, dohodek od doklad k direktnim davkom 158.571·50 Din, dohodek od doklad na drž. trošarino od vina in vinskega mošta, od naklad za žganje, špirit in poslajeno žganje 134.785·35 Din, samostojne obč. naklade na pivo 1.775 Din, naklada na meso zaklanih živali, povrnitev konj. strokov 1.990 Din, za v valtovaški šoli všolane svoje otroke je prispevala občina Prečna Din 3825, kar skupno znese zgoraj omenjeni znesek Din 400.663 dohodkov.

Stroški so bili nekoliko nižji ter so se razdelili takole: plače županu in pisarniškemu osobju 37.803 Din, potni stroški, konjederec 13.044·40 Din, pisarna in pis. potrebščine 7.831·50 Din, za živ. potne liste sresk. načelstvu 12.875 Din, razne podpore 3.300 Din, vzdrževanje potov in mostov 14.827 Din, gospod. in kmet. šola; obč. kmet. odbor 14.655 Din, vzdrževanje šol 106.370·33 Din naprava vaških napisov 555·10 Din, vloge 120.244 Din, prispevek ubožnemu zakladu 22.194·90 Din, razni stroški 4.357·50 Din, ter primanjkljaj iz leta 1929 16.841·44 Din; skupno toraj 374.899·17 Din stroškov.

Ubožni zaklad je razven gori označenega prispevka iz obč. blagajne imel še drugih dohodkov v znesku Din 13.319·10, skupno Din 35.514, ki jih je porabil sledeče: oskrba v hiralnici 12.799 Din, oskrbovanje ubožcev pri zas. strankah 11.908·50 Din, podpore v denarju, obleki in obutvi 8.177 Din, drugi stroški 2.629·50 Din.

Tako je gospodarila ena največjih naših občin v preteklem poslovnem letu, za letos ima polno lepih in smelih načrtov, ki naj bi se ji v korist občanov in splošnosti vsi izpolnili.

V. P.

Sneg orjejo

(Slika iz Savinjske doline.)

Dolina je pokrita z debelo plastjo snega. Zavita je neprodirno okoli in okoli v oblake, ki sipljejo tisočere snežinke na zemljo. Poslopja, pokrita s snegom, so kakor bele koklje. Drevesa so z belimi biseri posuta, kakor božična drevesca. Težko obložene veje se pripogibajo pod težo snega proti zemlji, z nemo prošnjo: rešite me tega nepriljubljenega gosta. Tudi starodavni hrasti sklanjajo svoje veje, sneg jih teži. Grmovja sklonjena, kot poleti kopice sena. Električne žice potrgane. Vrane se nepazljivo približujejo človeškim bivališčem, nič jih ne strasi, niti zanjke, ki so jim nastavljene, glad je hud tat. Tudi drugi ptički se približujejo hišam.

Sneži... Ljudje odmetavajo od hiš, hlevov, svinjakov in kozolcev z lopatami sneg, da si narede prosto pot. Velike lesene lopate nalašč prirejene za premetavanje suhega hmelja, premetavajo sneg v velike kupe zraven gazi. Stopinje v snegu pokrivajo goste snežinke, ki enakomerno padajo na sneg. Tu in tam brede sneg šolar, toda po počasni in naporni hoji se vrne nazaj porti domači hiši. Njegovo srce se veseli, ko se spomni sankanja. sneženega moža.

Pri Ferjanu leži shranjen velik snežni plug, last vasi. Spredaj 4 m dolge zbite deske, zadaj pa 6 m narazen med deskama je debel hlod, na njem dolgo krmilo, nad hlodom so pribite deske za sedež. Zberejo se bližnji sosedi pri Ferjanu, izvlečejo plug na sneg in ga uredijo. Soseda Matija in Ternovc prijahata vsak svoj par stasitih, močnih konjev, hlapec pri Ferjanu pa zapreže svoje težko prame. Sosedov France, ki je močen za pet drugih, dobi krmilo v roke, s katerim zadaj krmari plug. Na plug posedejo možaki s pipami, pridruži se jim vaška otročad. Snežinke neprestano padajo, kot bi se upirale njihovemu delu. Konji stoje po vrsti vpreženi, prvi Ferjanovi, nato Matijevi, zadnji pri plugu Ternovčevi. Ferjanovi prinesejo nekaj štefanov domačega vina. Vsak možak spije nekaj kozarcev, le France pri krmilu se ga brani, češ da ga ne pije, ker ni žejen ter da ima odgovorno delo: ravnanje pluga Možaki se mu muzajo, vedoč da je to le izgovor. Ko so štefani prazni, jih pobere Ferjanova hčerka, France stopi h krmilu, prijazno pogleda Ferjanovo, možaki se nekaj na tihem pogovarjajo.

Ferjan naredi pred konji z bičem znamenje križa, skoči na konja, isto storita oba soseda, konji potegnejo, zvončki zacingljajo, plug orje sneg, siplje ga na obe strani. Ponosni so orači, posebno Ferjan se ponosno ozira naprej. Plug reže sneg skozi vas, zasiplje gazi k hišam. Na plugu zbija otročad norčarije in se smeje otrokom, ki kriče za plugom, da jih France pri krmilu komaj sproti odganja. Cin, cin cingljajo zvončki svojo pesem okoli vasi s plugom. Ko so ceste proste, zapoje zopet bič voznika.

A. D. S.

Bolniška blagajna državnih uslužbencev

Z občnega zbora Podpornega društva finančnih in drugih uslužbencev drž. uprave za Dravsko banovino

Ljubljana, 21. februarja.

Snoči se je vršil pri Mikliču občni zbor Podpornega društva finančnih in drugih uslužbencev državne uprave za Dravsko banovino, ki ima v pravilih, da se ustanovi v okvirju društva bolniški sklad, iz katerega se bodo dajale podpore članom v primeru bolezni. Občni zbor je otvoril predsednik inspektor **Zajec**, ki je po kratkem pozdravnem govoru dal besedo tajniku g. **Božiču.**

Društvo šteje 480 rednih in 23 izrednih članov. Bolniški sklad šteje 194 članov. Blagajnik inspektor g. Bischof je poročal, da znaša društvena imovina 40.587 Din. Za revizorja je poročal **J. Pelc.** Na njegov predlog je bil izrečen odboru absolutorij. Pri volitvah so bili izvoljeni gg.: predsednik **Dolžan**, tajnik **Markič** Viktor, blagajnik insp. **Bischof**, odborniki **Lokar, Kočevar, Poje** in **Božič**, revizorja **Česnik** in **Pelc.**

Občni zbor je sklenil, da ostanejo članarina, mesečni prispevki in posmrtnina v dosedanji višini in da ostanejo prav tako kakor dosedaj tudi pogoji pristopa članstva. **Glede bolniškega zavarovanja je bilo sklenjeno, da znaša karenčna doba tri mesece po vstopu v društvo in da se nudijo članstvu zaenkrat, dokler se ne okrepe društvene finance, le brezplačna ordinacija, zdravila, Golnik in podpora obolelim. V to svrho izdela odbor točen pravilnik.**

Važen je bil naslednji predlog društvene uprave, ki je bil sprejet soglasno in z velikim odobravanjem:

Izdajanje kratkoročnih posojil članstvu

Občni zbor pooblašča odbor Društva finančnih in drugih uslužbencev drž. uprave za Dravsko banovino, da sme dovoljevati članom tega društva brezobrestna posojila, katerih višina je v naslednjem določena:

Odbor sme dovoliti posojilo članu, če ima plačane vse pristojbine, ki izvirajo iz članstva društva in so dospele v plačilo do dneva, ko zaprosi za posojilo. Posojila se smejo dajati le rednim članom.

Občni zbor je sklepal še o več drugih važnih zadevah notranjega organizacijskega značaja ter je bil zaključen po živahni debati ob 23. uri. Pred zaključkom je bila z velikim navdušenjem sprejeta posebna zahvala in zaupnica inspektorju g. **Bischofu** za njegovo neumorno in požrtvovalno delo v korist društva.

F. Fajdiga sin

Zaloga pohištva in tapetniških izdelkov

Ljubljana, Sv. Petra cesta 17

Ustanovljena leta 1879 317

Novo mesto

Seja mestnega občinskega zastopa bo v ponedeljek 23. t. m. ob petih popoldne v mestni posvetovalnici.

Osebne vesti. Administrativnemu uradniku III-4 pri tukajšnji progovni sekciji drž. železnice g. Francu Vovku je priznana stalnost. Kretnik drž. žel. g. Alojzij Pevec je iz Mirne peči premeščen v Novo mesto.

Tujsko-prometni svet je zboroval te dni v Ljubljani. Velevažna in prepotrebna ustanova, v kateri pa pogrešamo zastopnika Dolenjske, v prvi vrsti za prelepi naš svet tu doli med bajnimi Gorjanci, temnim Rogom in veselimi goricami, med Dolenjskimi in Šmarješkimi toplicami, zastopnika prelestne doline gradov, ki po svoje ni nič manj mikavna in vabljiva od planinske Gorenjske ali napredne Štajerske. Merodajni faktorji bi storili prav, ako bi poklicali tudi od nas koga v tujsko-prometni svet.

Sreča v nesreči bi mogli nazvati čuden slučaj, ki se je na pustni torek proti večeru dogodil v zvoniku tukajšnje frančiškanske cerkve. Zunaj je rajal prešerni svet, v cerkvi pa so se po vsakoletnem običaju vršile pobožnosti. V zvoniku so peli zvonovi, pritrkavalo se je kot na praznik. Le veliki zvon se je zibal, na druge so udarjali le z žvenklji, ko je nenadno zgrmel mali zvon iz svojih tečajev in obstal med tramom in velikim zvonom. Da je eden od pritrkačev stal le malenkost bliže, bi mu bil zgrmel na glavo in ga pod okolnostmi tudi ubil. Zagonetka je, kako se je mogel zvon v mirnem položaju sneti oz. utrgati.

Streha se je udrla pod težko snežno plastjo tam v Bršljinu (pravzaprav je to še Novo mesto, ker je tostran potoka), mesarju Francu Sajetu. Podolgovata, lična pritlična stavba stoji ob drž. cesti. Strešni stol je popustil in ob enajstih dopoldne je zagrmelo in zahreščalo baš nad stanovanjsko sobo. Domači so bežali ven, meneč, da se hiša podira. Oni del, kjer se suše klobase, je ostal čudežno neprizadet. Strop je nepoškodovan.

Naše ceste in ulice plavajo in meščani plavamo z njimi. Plundra, sama božja plundra, kot si jo težko izmisli najbolj zli duh. Edino z mostu so pospravili sneg in še to šele po več dneh, drugod pa divja, nebrzdana priroda. Vemo, da bi bilo čiščenje cest in ulic za mestno občino velik materijalen udarec, zato smo skromni in predlagamo le prepluženje vseh komunikacijskih mest, da bo široki plug vsaj največje odrinil vstran, hitreje bo nehala brozga, ceste in ulice bodo imele mestno lice in ubogi pasanti malo manj premočene nogavice. To bi stalo malo, pa bi mnogo pomagalo.

Posledice kepanja. V Dol. Toplicah so se šolarji malo pokepali. Pri tem je spodrsnil v sneg desetletni Stanko Osana, sin upokojenega orožnika. Razigrani Stankotov sošolec je skočil na dečka, hoteč ga potlačiti v sneg, je pa tako nerodno in nesrečno ravnal, da je ubogemu fantku močno poškodoval levo roko. Stanko je moral v bolnico.

Hripa se tudi pri nas vedno pogosteje javlja. Mnogo ljudi polega, po mestu in v kandijski bolnici jih je isto takoj precej. Po uradih in šolah se to občutno opaža.

Slavko Pintar, obtožen roparskega umora, pride jutri ob devetih dopoldne na tukajšnjem okrožnem sodišču v tretje pred senat petorice, ki mu bo predsedoval sodnik okrožnega sodišča g. Viktor Durini, kot votanti pa bodo fungirali sodniki okrožnega sodišča gg. dr. Vladimir Foerster in Jurij Kozina iz Novega mesta ter dr. Dolinar in Kralj iz Ljubljane. Razprava je predvidena za dva dni.

Tlakovanje mostu. V ponedeljek bo ofertna licitacija za oddajo tlakovanja mostu, ki veže med Kobetom in Kastelicem Novo mesto s Kandijo. Baje se misli na granitni tlak; vprašanje pa je, če bo to najrentabilnejše in obenem ne dražje od česa drugega. Mnogi strokovnjaki se zavzemajo za asfaltni tlak. Toliko kot predčasno opozorilo in v premislek.

Trbovlje

Načelnik in namestnik II. skupine

Danes ob 10. uri dopoldne se je vršila v čakalnici zapadnega okrožja volitev lokalnega načelnika in namestnikovega načelnika za novoizvoljeni odbor II. skupine Rudarske zadruge. Izvoljen je bil g. **Filip Murn** z 32 glasovi za načelnika in g. **Levstik** Anton z 25 glasovi za namestnika načelnika. Volitev se je udeležilo vseh 35 izvoljenih delegatov.

Velikodušen dar Sokolu

Gospod župan Gustav Vodušek je iz lastnega nagiba poklonil Sokolskemu društvu Trbovlje Din 1000, kar je izzvalo med člani omenjenega društva veliko zadovoljstvo. Naj bi plemeniti darovalec našel mnogo posnemalcev. — Bratska sokolska zahvala.

Hrastnik

Štirje umrli. Te dni so pri nas umrli kar štirje stari, in sicer 87-letna Vozličeva mati z Loga, dalje upok. paznik kem. tovarne Ivan Marinko, ki je bil pred leti poznan tudi v Ljubljani, bivajoč pri že umrli svoji hčeri, poročeni z gostilničarjem g. Kavčičem, dalje 78-letni rudar Jak. Lamper in tovarniški delavec Anton Šubej. — Toliko mrličev nima Hrastnik navadno v več mesecih, kakor jih je bilo sedaj v par dneh. Naj počivajo v miru!

Posledice pusta. Na pustno nedeljo je bila v Zlati vasi sprva prijetna družba fantov. Sčasoma pa jih je vino ugrelo in so se sporekli radi nekega zapeljivega dekleta. Spotoma pa se je razvil prepir v pretep, in sicer so se sprva obdelovali s pestmi, potem pa tudi z nožem. Nekemu delavcu v steklarni so v boju zadali precejšnjo rano nad levim očesom. Končno besedo pa bo izreklo sodišče.

Volitve v steklarni. V nedeljo se vrše volitve delavskih in nameščenskih zaupnikov pri steklarski tovarni v Hrastniku. Volilo se bo 10 zaupnikov in 10 namestnikov. Ker pa je vložena samo ena lista, je torej smatrati, da so vsi predlagani kandidatje izvoljeni. Omeniti je tudi treba, da je poleg moških izvoljena tudi ženska zaupnica in pa njena namestnica. Pohvalno je omeniti, da med steklarji že precej časa ni strankarskih razprtij in bojev, zato morejo tudi z zaupanjem gledati v bodočnost. AD SV. JURIJ ob jež. železnici

Kino. Zadnja kino-predstava bo v nedeljo 22. t. m. ob 8. zvečer.

Prednjaški tečaj. V nedeljo bo zopet sokolski prednjaški tečaj kakor običajno ob 2. uri popoldne.

Ceste. Na zadnji proračunski seji cestnega odbora v Celju se je razpravljalo o nadaljevanju gradnje banovinske ceste Sv. Jurij ob juž. železnici - Sv. Jakob - Dabje, za katero je določen v proračunu znesek 500.000 Din. Predvideno je tudi znižanje klancev na banovinski cesti prvega reda Celje - Sv. Jurij - Grobelno.

Priprave za vodovod. V nedeljo 22. t. m. popoldne se vrši v Podgorju pri g. Slomšku komisijonalni ogled izvirov za projektirani vodovod.

Poškodba. V torek je bil pri rudniku poškodovan rudar Ivan Pokleka. Na nogo mu je padel hlod, ki mu je zdrobil kost nad stopalom. Pokleka je ostal v domači oskrbi.

Rimske toplice

Poročena sta bila v nedeljo 15. t. m. g. **Svečnik Franjo**, železniški uradnik v Subotici z gdč. **Julči Lončarjevo** iz Radeč pri Zidanem mostu. Iskreno čestitamo!

Kočevje

Nekaj številk iz proračuna sreskega cestnega odbora. Proračun za leto 1931, ki ga je sprejel cestni odbor na svoji seji dne 19. februarja, predvideva na potrebščinah 6,176.916·50 Din in 6,364.581·11 Din na pokritju in to: banski prispevek za vzdrževanje cest znaša 3,228.448·35 Din, za nove zgradbe pa 849.334 Din; železniška uprava da za dovozne ceste 35.443·35 Din; prekomerna uporaba cest znaša 183.700 Din, posojila 756.666 Din, razni dohodki 545.441·95 Din in donos 38 odstotne doklade 765.547·75 Din. Večji izdatki so: za osobje 595.350 Din; dolgovi bivših cestnih odborov znašajo 498 tisoč 686·50 Din. Za nabavo gramoza je predvidenih 1,684.000, za manjše razširjane, nabavo orodja in vzdrževanje bivših državnih cest 277 tisoč 100, za nov most pri Rašici 100.000, pri Mozlju pa 80.000, za oporni most pri Rašici 20 tisoč, za razširitev ceste Dolenja vas — Grčarice 20.000, za most pri Fari 30.000 in za tlakovanje Ribnice 1,320.000 dinarjev. Posojilo za tlakovanje je sklenil bivši ribniški cestni odbor s posojilnico v Ribnici. Dalje so predvidene še sledeče postavke: za razširitev ceste Žlebič —Ortnek 100.000, za preložitev klanca pri Brigi 120.000, za razširitev ceste pri Loškem potoku 50.000, za razširitev ceste pri mozeljskem mostu 15.000, za preložitev klanca pri Mali gori 20.000 Din. Ta proračun je sedaj poslan na bansko upravo, da ga odobri. Tajnik sreskega cestnega odbora. Cestni odbor je na svoji seji izvolil za tajnika g. Marijana Jamšeka, ki je bil dosedaj uslužben na sreskem načelstvu.

Zagorske novice

Zagorje, sredi februarja.

Nekako pred šestimi tedni se je tu splošno govorilo, da se bodo uredili v najkrajšem času tedenski živinski sejmi. Posebno so znale gospodinje mnogo povedati o tem ter so se že veselile, da jim ne bo treba hoditi na druga tržišča ali h kmetom po nekatere kuhinjske potrebščine. Te govorice so pa v zadnjem času na žalost in nevoljo prizadetih nehale, vendar upamo, da bo ustregla občinska uprava željam mnogih občanov ter uredila do spomladi primeren tržni prostor, ki naj bi bil nekje v sredini med Zagorjem in Toplicami, da ne bo ugovora radi odročnosti; to pa zato, ker stanuje večina delavstva in nameščenstva v Toplicah in Kisovcu (nad 1000), ki so gotovo najjačji konsumenti, ker si pridelajo sami malo ali pa nič. Naj omenimo samo čas, ko zori sadje in različne jagode ter se nabirajo gobe; vsega je po okoliških hribih in vaseh dovolj, pa se raznosi večinoma v druge kraje. To bi se lahko vse konzumiralo doma, odnosno prodalo na domačem tržnem prostoru in siromašni ljudje, ki si služijo v letnem času z nabiranjem jagod in gob bore dinarje, bi tudi našli odjemalce na domačem trgu. Isto je s sadjem, zelenjavo, jajcami, perutnino in slično. Rudarske družine nimajo vedno denarja na razpolago, pa se pripeti, da pride kmečko dekle ure daleč s košem sadja, jajc ali piščeti in trka zastonj po hišah; prišlo je ob neugodnem času — odkar obstoji kriza posebno — denarja nima nobeden rudar in slednjič se vrne dekle nevoljno in nas drugič ne obišče, temveč nese ponujano tja, kjer lažje proda. Srečnejši so oni, ki pridejo ob plačilnih dnevih. Vsi ti nedostatki bi se preprečili s tem, da bi se uredil tržni prostor in določil tržni dan, kar naj bi se razglasilo med okoličani in obojestransko zadovoljstvo gotovo ne bo izostalo. Tudi občini to ne bo v kvar.

Pritoževali smo se tudi že večkrat zaradi nadležnega beračenja po naši dolini. Naval beračev sicer ni tako velik kakor v jeseni, vendar so nekateri tako predrzni, da presega vse meje. Te dni je prišel prosjačit mož srednjih let, na eno oko slep, na drugo, je rekel, da slabo vidi in se ni zadovoljil z 2 Din, temveč je rekel, da uradnik da lahko najmanj pet dinarjev. Slične besede rabijo tudi nekateri drugi berači, ki prihajajo večinoma iz daljnih krajev, ker bližnji itak znajo, da primanjkuje denarja v dolini.

Napovedana smuška tekma na sv. Planini se radi velikih snežnih zametov ni mogla vršiti, ker je bil dostop na vrh planine nemogoč, vendar so izrabili nekateri vneti sportaši z g. Mrnuhom na čelu ugodno priliko in so preizkušali teren na bližnjem Malovrhu in Čolnišah, katera vrhova sta lažje dostopna.

Pismo iz Trebnjega

Obupana družina ponesrečenega železniškega delavca. — Lepo uspelo sokolsko predavanje.

Trebnje, 20. februarja

Vsi smo še pod vtisom strahovite železniške nesreče delavca Franca Drenika, o katerem smo že poročali, da je bil povožen in grozno razmesarjen od stroja, ki ga je vlekel na nad 19 km dolgi progi Trebnje—Novo mesto. Vse pomiluje nesrečno revno družino, ki je ostala brez dobrega očeta in brez sredstev prepuščena najhujši usodi.

Uradna železniška komisija, ki je nesrečo preiskala, je ugotovila vse podrobnosti, o katerih smo že poročali, in zaslišala je več oseb, ki so se razgovarjale ali videle ponesrečenca pred usodnim dogodkom. Pereče vprašanje za nesrečno družino je ureditev pokojnine. Nesrečnež je bil v železniški službi šele 12 let kot dnevničar in je pokojnina družine še negotova. Sigurno pa je, da bo tako malenkostna, da slabotni materi s 6 nepreskrbljenimi otroci ne bo mogoče shajati. O tem strašnem dogodku in posledicah razpravlja te dni naša vas. Hvalevredno akcijo za nesrečno družino je podvzel te dni šef postaje g. Krulej Vojteh, ki nabira za prvo pomoč obupani družini prostovoljne prispevke. Častno so se Trebanjci zavzeli za res potrebno družino in jo podprli v najhujših dnevih in tudi ljubljanski denarni zavodi so nekateri že tudi nakazal svojo podporo. Zahvaljujemo se plemenitim darovalcem in prosimo našo javnost, da še priskoči nesrečni družini na pomoč. Darove je nakazati županstvu občine Trebnje, ki bo iste izročilo obupani materi-vdovi. Kdor hitro da, dvakrat da!

Krasno uspelo predavanje se je vršilo sinoči v sokolski dvorani v Trebnjem. Predaval je br. Vekoslav Bučar iz Ljubljane, in seznanil nas je v svojem krasno zasnovanem govoru z zgodovino Sokolstva in orisal nam je razvoj Sokolstva pri slovanskih narodih. Dvorano je napolnilo polnoštevilno zbrano članstvo in prijatelji Sokola. Po predavanju se je razvila debata in nam je brat Bučar pojasnil marsikaj, posebno pa je povdaril in objasnil stališče Sokolstva do vere. —an.

Višnja gora

Smrt mladeniča. V nedeljo 15. t. m. je po kratki mučni bolezni v najlepši mladeniški dobi, star 18 let, umrl Anton Jamnik, posestnikov sin v Novi vasi. Staršem je bil dobra opora na posestvu ter ga bodo težko pogrešali. Težko prizadetim staršem naše sožalje.

Sneg pada. Tudi pri nas ga imamo precej, tudi smučarji se oglašajo v našem kraju, gredo v hribe proti Leskovcu ali pa čez Zavrtače k Sv. Duhu, kjer je prav ugoden teren za smučanje.

Mokronog

Pogorel avtobus. Avtobus na progi Mokronog-kolodvor in Mokronog - Sevnica je dne 18. t. m. na poti ob Mirni med Sevnico in Tržiščem pogorel. Potniki so se pravočasno umeknili iz gorečega voza. Avtobusna zveza med Sevnico in Mokronogom je začasno prekinjena. Želeti bi bilo, da se jo kmalu vpostavi in uvede red, kakor je to običajno na drugih progah.

Sokolsko društvo. Od ponedeljka 23. t. m. dalje se vrši telovadba vseh oddelkov zopet redno. Priprave za uprizoritev »Ženitve« so v polnem teku.